

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΔΕ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1958 | ΑΡΙΘ. 4

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΝ ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἡ ἐπιτυχὴς ἐξαπόλυσις τοῦ Ἀμερικανικοῦ δορυφόρου ἐχαιρετίσθη μὲ εὐκρινῆ χαρὰν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐλευθέρους ἀνθρώπους, ὡς ἀποκαθιστῶσα τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ τῶν δύο «ὑπερδυνάμεων». Διότι ἀδυσώπητος εἶναι ὁ μεταξὺ τῶν ἐξοπλιστικῶς ἀνταγωνισμῶς. Καὶ τὰς συνειδήσεις συνείχεν ὁ φόβος, ὅτι τὸ ἐκπληκτικὸν ὄντως ἐπίτευγμα τῆς ὑπερρικήσεως τοῦ νόμου τῆς βαρύτητος, μονοπλευρῶς διακατεχόμενον, ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ χρησιμοποιηθῆ διὰ τὴν κυριαρχίαν τῆς Γῆς· καὶ διὰ τὴν ἀνελέητον ἐξόντωσιν τῶν ἀντιπάλων.

*

Ἄς εὐχώμεθα, ὅπως τὰ μνημόματά του ἀπὸ τὸ ἀστρικὸν διάστημα καὶ ἀπὸ τὸ ἄπειρον, ὅπου τώρα καὶ αὐτὸς περιδινεῖται, χειραγωγήσουν τοὺς κραταιοὺς ἰθύνοντας εἰς σώφρονας ἀποφάσεις, καὶ εἰς ψυχραίμονες καὶ πλήρεις συνέσεως λογισμοὺς, διὰ τὰς μεγίστας τῶν εὐθύνων ἀπέναντι τῆς ἀνθρωπότητος. Διότι, οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον, ἂν συνεχισθῆ ἡ ἀσυνενοησία των, καὶ ἡ ἀλλόφρων πορεία των πρὸς τοὺς καταστροφικοὺς ἀνταγωνιστικοὺς ἐξοπλισμοὺς, πὸν μοιραίως ὀδηγοῦν τὸν κόσμον ὅλον πρὸς τὴν χαίνουσαν ἄβυσσον τοῦ ἐξαφανισμοῦ του.

*

Οὐδέποτε ἀληθῶς, ὅσον εἰς τοὺς ἀποκαλυπτικοὺς αὐτοὺς καιροὺς μας, διετρανώθη τόσον ἡ μεγάλη ἀλήθεια, ὅτι «ἡ ἐπιστήμη, χωριζομένη τῆς ἀρετῆς, πανουργία φαίνεται». Διότι, ὄχι μόνον δὲν συμπεριπατεῖ αὕτη σήμερον μὲ τὴν ἠθικὴν. Ἄλλ' «ἀγὼν ἔσχατος καὶ μέγιστος πρόκειται ταῖς ψυχαῖς» διὰ τὴν περίσωσιν τῆς ἐλευθερίας των· καὶ τῆς πίστεώς των· καὶ ὅλων τῶν εὐγενικῶν ἰδεωδῶν

τὰ ὅποια καταγλαῖζον τὴν ζωὴν, μὲ ἀνταγείας τοῦ οὐρανοῦ.

*

Ὁ νοῦς, ἀντὶ νὰ μάχεται, ν' ἀγωνίζεται καὶ νὰ χρησιμοποιῆ τὰς νέας του ἐμπειρίας διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ παντοειδῆ του δεινά, σιωπᾶ παγερῶς καὶ ἀποκρουστικῶς εἰς τὰ ἐναγώνια ἐρωτήματα τῶν ψυχῶν. Καὶ ἀντὶ νὰ καταπολεμᾷ τελεσφόρος τὴν ἀπροσμέτρητον πτωχείαν καὶ δυστυχίαν ἐπὶ τῆς Γῆς, ἔχει στρατολογήσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εὐτελῶν καὶ ταπεινῶν παθῶν· καὶ παρασκευάζει συνεχῶς ὄπλα τρομακτικὰ καὶ πανώλεθρα. Ἡ δὲ ἐποχὴ μας δικαίως θὰ ἠδύνατο ν' ἀποκληθῆ διὰ τοῦτο ἐποχὴ ἐπιστημονικῆς βαρβαρότητος.

*

Αἱ τόσον ἀντικειμενικαὶ καὶ ἐξώφθαλμοι αὐταὶ διαπιστώσεις ὀφείλουσαν νὰ μᾶς ὀδηγήσουν—προκειμένης τῆς μελέτης τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας προβλήματος—εἰς ἀποφάσεις ὀρθὰς καὶ ἀναντιλέκτους· πρωτίστως διὰ τὸν ἐμπρέποντα προσανατολισμὸν τῆς ἐθνικῆς μας Παιδείας, ὅπως καταστήσῃ αὕτη ἱκανὴ νὰ διαπλάττῃ ἀνώτερον ἦθος καὶ ὑψηλὸν φρόνημα εἰς τοὺς Ἑλληνόπαιδας.

Συναφῶς δὲ καὶ ἀπαραιτήτως, διὰ τὴν ἐπιβαλλομένην ἀναδιάρθρωσίν της, ὅπως ἀποβῆ ὅσον τὸ δυνατόν ἀποδοτικωτέρα πρακτικῶς καὶ ἐπαγγελματικῶς· καὶ διασφαλισθῆ τοιοῦτοτρόπως ἡ ἐπαύξησης τῶν ὑλικῶν μας μέσων καὶ ἡ ἀνοδος τοῦ ὑλικοῦ βίου τοῦ λαοῦ μας.

*

Διότι ὀξύτατον ὑφίσταται πρόβλημα ἀνεργίας καὶ ὑποαπασχολήσεως τοῦ πληθυσμοῦ μας. Μέγιστα εἶναι αἱ στερεῆσεις του. Καὶ

δεινή - δεινοτάτη ἢ ἐξαθλίωσις τῶν μεγάλων μαζῶν τῆς ὑπαίθρου μας.

Δυστυχῶς οὐδέποτε ἐμελετήθησαν σοβαρῶς τὰ προβλήματα του. Οὐδέποτε κατηρτίσθη πρόγραμμα μεθοδικῆς καὶ ἀνιούσης ἱκανοποιήσεως τῶν ἀναγκῶν του. Καὶ βεβαίως δὲν ἔλειψεν ἡ καλὴ θέλησις. Κ' ἐπεπρόσθησαν δυσάρεστα γεγονότα. Ἐπεκράτησεν ὁμως καὶ πολὺς ἐμπειρισμός. Καὶ ἀπωλέσθη διὰ τοῦτο — ἀναξιοποίητος σχεδὸν — ἡ πρωτοφανῆς εὐκαιρία τοῦ σχεδίου Μάρσαλ.

*

Ποία εἶναι ἡ τραγικὴ αὐτόχρημα κατάστασις τῆς ὑπαίθρου μας, ἀπεικονίζον αἱ ὀλίγαι κατωτέρω γραμμαί, τὰς ὁποίας ἀπηύθυνε πρὸς ἡμᾶς εἰς ἓκ τῶν τόσον ἐπιτυχῶς καὶ ἀριστοφρόνως ἐπιλεγέντων ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου νέων Μητροπολιτῶν, ἅμα τῇ ἐγκαταστάσει του. «Ἡ ἐνθρόνισίς μου — γράφει — ἐγένετο εἰς τὸν ναὸν τοῦ νεκροταφείου, ἔξω τῆς πόλεως· διότι δυστυχῶς στερεῖται τοιοῦτου. Ἄτυχῶς ἡ ἐπαρχία μου ἔχει πολλὰς ἐλλείψεις· καὶ τὰ χωρία στεροῦνται ναῶν καὶ σχολείων, ὡς καὶ ὀδικοῦ δικτύου...».

*

Αἱ λιταὶ αὐταὶ πληροφορίαι ἐνθυμίζον πως τὸ περίφημον ἐκεῖνο μῆνυμα πρὸς τὴν Σπάρτην τοῦ Λακεδαιμονίου ἐπιστολέως Ἱπποκράτους, μετὰ τὴν ναυμαχίαν καὶ τὴν πανωλεθρίαν τῆς Κυζίκου. «Ἔρρει τὰ κάλα. Μίνδαρος ἀπεσσύα. Πεινῶντι τῶνδρες...».

Εὐτυχῶς ὁμως, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διεξαχθεισῶν μέχρι σήμερον συζητήσεων, ἔχει καταστῆ πλέον κοινὴ συνείδησις ἡ ἀνάγκη μιᾶς ἀποφασιστικῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Χώρας, εἰς ὄλους τοὺς τομεῖς· καὶ συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς μας.

Καὶ ἡ καταρτισθεῖσα διακομματικὴ ἐπὶ τῆς διοργανώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας Ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας καὶ ἡ σύνθεσις καὶ ἡ ἡγεσία ἐμπνέει εἰς πάντας τὴν ἐμπιστοσύνην, ὅτι θὰ ἐπιτελέσῃ ἐξαιρετικὸν ἔργον, θὰ ἐπιληφθῇ κατ' αὐτὰς τοῦ ἔργου της, πρὸς ἐκπόνησιν τοῦ νέου καταστατικοῦ χάρτου τῆς Παιδείας μας, ὁ ὁποῖος θὰ ἔχῃ χαρακτῆρα Ἐθνικόν. Καὶ οὕτω καὶ ἡ μέση καὶ ἡ κατωτέρα μας ἐκπαιδεύσις θὰ συγχρονισθοῦν. Τὰ δὲ ἀνώτατα παιδευτι-

κά μας καθιδρύματα ἐνισχυόμενα, θ' ἀποβοῦν πολύφημα κέντρα ἐπιστημονικῆς δημιουργίας καὶ πνευματικῆς ἀκτινοβολίας.

*

Καὶ οὐδὲν γεγονός ἀληθῶς θὰ εἶναι εὐτυχέστερον τούτου. Ἀπαιτεῖται ὁμως μεγίστη καὶ ἄγρυπνος καὶ συνεχῆς προσοχὴ διὰ τὴν ὑγιᾶ τῆς θεμελίωσιν. Καὶ θὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο, νομίζομεν, μὲ τὴν κατανόησιν τῆς πνευματικότητος, τῶν συναισθημάτων, τῶν βιωμάτων, καὶ γενικῶς τῶν ἠθικῶν τάσεων τοῦ λαοῦ μας. Ὁ ὁποῖος, μέσα εἰς τὸν πάμφωτον Μεσογειακὸν χῶρον, ἀποστολὴν εἶχε καὶ ἔχει, νὰ συνθέτῃ καὶ νὰ μεταπλάτῃ εἰς ἁρμονίαν τὰς ἀντιμαχομένας ἰδέας καὶ δυνάμεις· νὰ δημιουργῇ φῶς καὶ πολιτισμόν· καὶ νὰ πνευματοποιῇ, μὲ τὴν δαφίλειαν τῆς δημιουργικῆς του δυνάμεως, τὴν σκοτεινὴν, βαρεῖαν καὶ ἀγέλαστον ὕλην.

*

Ἄς μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ἐντελῶς διάφορον εἶναι τὸ ἰδικόν μας πολιτιστικὸν πρόβλημα, ἀπὸ τὰ προβλήματα τῶν ἄλλοθινῶν. Διάφοροι εἶναι αἱ ἰδικαὶ μας τρισάγαι Παράδοσεις, καὶ τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμά μας. Διάφορος ἡ πνευματικὴ μας πορεία. Καὶ διάφορος ἡ Ὁρθόδοξος πίστις μας· ἡ ὁποία τοποθετεῖ τὸν ἄνθρωπον ὡς κορυφαίαν ἀξίαν. Καὶ τὴν Ἐλευθερίαν ὡς θεῖον καὶ ἀναφαίρετον δικαίωμα του· ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀνθίζον αἱ πνευματικαὶ δημιουργίαι· καὶ κατατείνει ἡ ζωὴ εἰς τὸν φωτισμόν καὶ τὴν θέωσίν της, μὲ ὑπογραμμὸν τὸν Χριστόν.

*

Ὁ Δυτικὸς βιομηχανικὸς πολιτισμὸς ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως ἐκπληκτικὴν κατάκτησιν, τὴν ὁποίαν δὲν δυνάμεθα βεβαίως ν' ἀγνοήσωμεν. Διότι προάγει τὴν βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου. Ἐχει ὁμως ὑπερβολικὴν προσήλωσιν πρὸς τὴν τεχνοκρατίαν. Καὶ ὅ,τι κυρίως τὸν ἐνδιαφέρει, εἶναι ἡ μηχανικὴ καὶ ἡ δύναμις.

Ἐντὸς ὁμως τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς ὑπάρχει Ἰδεαλισμός. Καὶ ἀφ' ἧς ἔλαμψεν ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία ἐπὶ τοῦ κόσμου, κυλοῦν εἰς τὰ ρεῖθρα τοῦ αἵματός μας ἀυτόνομοι δημιουργικαὶ δυνάμεις. Αἱ ὁποῖαι, ὁσάκις ἐπιμελῶς ὀργανώθησαν καὶ ἐκαλλιεργήθησαν, ἐδημιούργησαν —κάθε φορὰν— τὸ ἐπιλεγόμενον

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Αριθ. { $\frac{\text{Πρωτ. 373}}{\text{Διεκπ. 115}}$ 'Αθήνησι τῇ 4ῃ Φεβρουαρίου 1958

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 943

Πρὸς
τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ Συνεδρία Ἀυτῆς τῆς 21ης Ἰανουαρίου 1958, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι πολλοὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων στεροῦνται Ἱεροκήρυκος, καὶ ἐκτιμῶσα τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως ἐν ἐκάστη Ἱερᾷ Μητροπόλει τοῦ ἀπαραιτήτου τούτου βοηθοῦ καὶ συνεργάτου τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Θείου Λόγου ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις αὐτῶν, ἰδίᾳ ἐν τοῖς παροῦσι καιροῖς, καθ' ὅς ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία ἔχει νὰ ἀντιπαλαίῃ οὐ μόνον πρὸς τοὺς πολεμίους τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ποικιλονύμους αἰρέσεις, αἵτινες ἐπιδιώκουσι τὸν προσηλυτισμὸν εὐσεβῶν τῆς Ἐκκλησίας τέκνων καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως ἀποστασίαν αὐτῶν, ἔγνω, ὅπως παρακαλέσῃ ἅπαντας τοὺς στερομένους Ἱεροκήρυκος Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς, ἵνα προτείνωσι πρὸς διορισμὸν τούτων, κατὰ τὴν γνώμην αὐτῶν, ἐνδεδειγμένους νὰ ἀναλάβωσι τὸ ὑψηλὸν τοῦ Ἱεροκήρυκος ὑποῦργημα ἐν ταῖς Ἱεραῖς αὐτῶν Μητροπό-

Ἑλληνικὸν θαῦμα. Καὶ ποτὲ δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγῃ, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ὑπῆρξεν ὁ μέγας Ἥλιος τῆς σφαίρας αὐτῆς. Καὶ πρὸ παντός, ὅτι ἡμεῖς ἔχομεν δώσει εἰς τὸν Χριστιανικὸν κόσμον τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεώς του· ἀπὸ τὴν θεοφώτιστον διατύπωσιν τοῦ ὁποίου, οὔτε κατὰ κεραίαν δὲν εἶναι νοητὸν νὰ παρεκκλίνωμεν.

*

Δι' ὅλα ταῦτα, ἀνασυγκρότησις τῆς Παιδείας μας ἀποτελεῖ — πιστεύομεν ἡμεῖς — οὐτοπίαν, χωρὶς τὴν παράλληλον ἐνίσχυσιν τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως ἐπιτελέσῃ τὴν ὑψηλὴν καὶ ἡγετικὴν τῆς ἀποστολῆς.

Διότι ἡ ἐνεστῶσα κρίσις μας εἶναι κυρίως ἠθικὴ. Ὅπως τόσον περιτράνω διεκλήρυσεν τοῦτο κατὰ τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον του καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος.

ΘΕΟΔ. Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

λεῖν, οὕτως ὥστε ἐκάστη τούτων ἀποκτήσῃ τὸ ταχύτερον τὸν Ἱεροκήρυκα αὐτῆς.

Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται δὲν ἔχουσι τὰ κατάλληλα πρὸς τοῦτο πρόσωπα, δέον, ὅπως ἀπενθύνωνται τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἵνα Αὐτὴ ὑποδείξῃ ἐκ τοῦ πίνακος ὑποψηφίων Ἱεροκήρυκων, ἐπακολουθῆ δὲ ἡ κατὰ νόμον πρότασις πρὸς διορισμὸν.

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος, Πρόεδρος
† Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος
† Ὁ Σύρου-Τήνου κλπ. Φιλάρετος
† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰάκωβος
† Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεῆμων
† Ὁ Κασσανδρείας Καλλινίκος
† Ὁ Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου Ἰωακεῖμ
† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Διονύσιος
† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἰάκωβος
† Ὁ Μαρωνείας Τιμόθεος

Ὁ Ἀρχιεραγματεὺς
Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Παπαχρίστου.

'Αριθ. { $\frac{\text{Πρωτ. 575/57}}{\text{Διεκπ. 160}}$ 'Αθήνησι τῇ 5ῃ Φεβρουαρίου 1958

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 944

Πρὸς
τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τοῦ τε ὑπ' ἀριθ. 5097/31 Ἀρχιερατικοῦ Νόμου ὑπαγορευόντος καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ἐπιβαλλούσης, ὅπως οἱ ἱερεῖς οἱ τελέσαντες ἢ συμπράξαντες εἰς ἱεροπραξίας Βαπτίσματος ἢ γάμου καταθέτωσι τὴν συνταχθεῖσαν δήλωσιν ἐντὸς 5 ἡμερῶν εἰς τὸν ἀρμόδιον Ἀρχίαρχον, τούτου δὲ μὴ τηρουμένου παρὰ πολλῶν ἱερέων, ἡ Ἱερά Σύνοδος διὰ τῆς δε τῆς Ἐγκυκλίου Αὐτῆς, παρακαλεῖ ἅπαντας τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς, ὅπως ὑπομνήσωσι τοῖς ἐν τῇ Μητροπολιτικῇ αὐτῶν περιφερείᾳ ἱερεῦσι τὴν ἀπαρεγκλίτως τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ διαληφθέντος Ἀρχιερατικοῦ Νόμου.

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος, Πρόεδρος
† Ὁ Σύρου-Τήνου κλπ. Φιλάρετος
† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γεργμανδός
† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰάκωβος
† Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεῆμων
† Ὁ Κασσανδρείας Καλλινίκος
† Ὁ Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου Ἰωακεῖμ
† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Διονύσιος
† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἰάκωβος

Ὁ Ἀρχιεραγματεὺς
Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Παπαχρίστου.

ΑΙ ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ ΤΩΝ ΤΑΛΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΕΚΑ ΠΑΡΘΕΝΩΝ (*)

Η'

Ἡ Παραβολὴ τῶν ταλάντων λαμπρῶς διδάσκει ὅτι ὁ Θεός, πλούσιος ἐν ἐλέῳ, δίδει διάφορα χαρίσματα, ἰδίᾳ μὲν εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἀποστόλου, οὕς ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης, γενικῶς δὲ εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους καὶ χριστιανούς. Τὰ χαρίσματα ταῦτα εἶναι διάφορα εἰς διαφόρους ἀνθρώπους. Οὕτως ὁ Κύριος εἰς τὸν μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, εἰς τὸν δὲ δύο καὶ εἰς ἄλλον τρίτον ἓνα, ἀναλόγως τῆς φυσικῆς ἱκανότητος καὶ ἰδιοφυίας. Διάφοροι ἀνθρώποι ἔλαβον οὐχὶ τὰ αὐτὰ καὶ ἴσα χαρίσματα. Οὕτως ἠδδοκῆσεν ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὅλου. Παρὰ πάντων ὁμοῦ θὰ ζητήσῃ λόγον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως διὰ τὴν χρῆσιν τῶν χαρισμάτων.

Βεβαίως, πάντες οἱ ἀνθρώποι πάσης φυλῆς εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Πάντες ἔχουν τὴν αὐτὴν προσωπικότητα· ἔχουν ψυχὴν πνευματικὴν καὶ ἀθάνατον· ἐλευθερίαν καὶ συναίσθησιν καὶ συνείδησιν τοῦ ἠθικοῦ νόμου. Ἐντεῦθεν ἡ Παραβολὴ τῶν ταλάντων πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἐν συνδυασμῷ πρὸς παρομοίαν Παραβολὴν (Λουκ. ΙΘ', 11-18), τὴν ὁποῖαν ὁ Κύριος εἶπεν ὅτι ἐπορεύετο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐφρόνουν ὅτι «παραχρῆμα μέλλει ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀναφανεῖσθαι». Ἡ Παραβολὴ αὕτη παρὰ Λουκᾶ καταδικάζει μὲν τὴν παχυλὴν τῶν Ἰουδαίων περὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ δοξασίαν, διδάσκει δὲ ὅτι, προσκαλέσας ὁ Κύριος δέκα δούλους, ἔδωκε δέκα μνᾶς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· «παραγματεύσασθε ἕως ἔρχωμαι». Ὁ ἱ. Χρυσόστομος λέγει· «Ἐξ ἀρχῆς πλάττων ὁ Θεὸς τὸν ἀνθρώπον νόμον αὐτῷ φυσικὸν ἐγκατέθετο. Καὶ τί ἐστὶ νόμος φυσικὸς; τὸ συνειδὸς ἡμῖν διήρθρωσε καὶ αὐτοδίδακτον ἐποίησε τὴν γνῶσιν τῶν καλῶν καὶ τῶν οὐ τοιούτων» (Χρυσοστ. εἰς Ἀντιόχ. Ὁμιλ. ΙΒ').

Οὕτω διδασκόμεθα γενικῶς διὰ τῆς παραβολῆς ὅτι οἱ ἀνθρώποι, ἔχοντες διάφορα χαρίσματα καὶ δῶρα παρὰ τοῦ Θεοῦ, παρ' οὗ «πᾶν δῶρημα τέλειον», (Ἰωάν. α' 17), ἐργάζονται ἀναλόγως, χρησιμοποιοῦντες αὐτὰ πρὸς τὸ γενικὸν ἀγαθὸν τῆς κοινωνίας. Ἐπάρχει ἄρα ἀνισότης, ὡς εἴπωμεν οὕτω, διαφόρων χαρισμάτων καὶ δωρεῶν καὶ ἱκανότητων μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἀνισότης, φυσικὴ καὶ πνευματικὴ, εἶναι θείας διατάξεως καὶ δὴ ἀποβαίνει ἁρμονία καὶ ὠφέλιμος, ὅταν χρησιμοποιῶνται ταῦτα καὶ δὲν ἀντιτίθενται. «Τὸ σῶμα ἐν ἐστὶ καὶ μέλη ἔχει πολλά, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνός, πολλά ὄντα, ἐν ἐστὶ σῶμα». (Α' Κορινθ. ιβ', 12). «Ὅλοι οἱ ἀνθρώποι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουν τὴν αὐτὴν ἐργασίαν ἢ ἐπάγγελμα. Ἐἰ ὅλον τὸ σῶμα σφραλισμὸς, ποῦ ἢ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή; ποῦ ἢ σφραγισίς;» (Αὐτόθ. ιβ' 16). «Ὅτι δὲ πάσας ἀνθρώπων ἓνα μετελθεῖν τέχνας τῶν ἀδυνάτων, οὐ δεῖ λόγων, μαρτυροῦσης τῆς πείρας» (Θεοδώρ. Περὶ Προνοίας Λογ. Δ').

Ἐν τῇ πρωτογενῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ Κύριος ἐδώρησεν εἰς τοὺς πιστοὺς ἕκτακτα χαρίσματα πρὸς διάδοσιν τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ τοῦ φωτὸς τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλ' ὅλοι δὲν ἔλαβον τὰ αὐτὰ ἕκτακτα χαρίσματα. «Καὶ οὕς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρῶτον Ἀποστόλους, δεύτερον Προφῆτας, τρίτον Διδασκάλους, ἔπειτα Δυνάμεις, εἴτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, Κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν» (Αὐτόθ. ΙΒ', 28). Ὁ δὲ Ἀπόστολος Παῦλος διδάσκει, ὅτι οἱ χριστιανοὶ πρέπει νὰ ζητοῦν καὶ νὰ θέλουν «τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα». Τοιαῦτα δὲ εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ βία καὶ τὸ θεμέλιον τῆς ἠθικῆς, ἡ «καινὴ ἐντολή», ἀνευ τῆς ὁποίας ἡκιστα δύναται νὰ ὠφεληθῇ ὁ χριστιανός. «Μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη» (Α' Κορινθ. ΙΓ', 13). Ὁ ἀνθρώπος εἶναι φύσει κοινωνικὸν καὶ θρησκευτικὸν ὄν. Ὁ Ἀριστοτέλης λέγει «ἐντέθηκε οὕτω (τῷ ἀνθρώπῳ) φίλτρον καὶ πάθος μετὰ τῶν ὁμοίων συζῆν» (Πολιτ. Γ', δ'). «Καὶ ὁ ἄπολις διὰ φύσιν καὶ οὐ διὰ τύχην ἢ θηρίον ἢ Θεὸς» (Αὐτόθ. Α' § 2). Αὐτὴ ἡ φύσις ἄρα ὠθεῖ τὸν ἀνθρώπον πρὸς τὸν κοινωνικὸν βίον ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐν τῇ Πολιτείᾳ. Ὁ ἀνθρώπος συντηρεῖ ἑαυτὸν, προάγει καὶ τελειοποιεῖ μόνον ἐν κοινωνίᾳ καὶ Πολιτείᾳ καὶ οὐχὶ ἐκτὸς αὐτῶν. Ἡ κοινωνία δὲ προήθη ἐκ τῆς οἰκογενείας ἢ μᾶλλον εἶναι ἡ αὐτὴ εὐρεῖα οἰκογένεια, ἡ δὲ Πολιτεία ἀπετελέσθη ἐκ τῆς κοινωνίας.

Ἀλλ' ἡ Πολιτεία πρὸς διατήρησιν καὶ προαγωγὴν ἀπαιτεῖται νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας. Ὅπου δὲ ὑπάρχει Ἀρχή, ἐκεῖ εἶναι καὶ ὁ νόμος καὶ τάξις. Ἡ τάξις ἐν τῇ Πολιτείᾳ εἶναι ἀπαραίτητος καὶ ἀναγκαῖα. «Τάξεως ἐπικρατούσης, κόσμος τὸ πᾶν καὶ κάλλος ἀκίνητον... Συνδεῖ μὲν τάξις, λύει δὲ ἀταξία» (Γρηγ. Ναζιανζ. Λόγ. ΑΒ'). Ἡ Πολιτεία, καίπερ πολυμερὴς καὶ ἀπειροπληθὴς κατὰ τὰ μέλη, ἀποτελεῖ ἐν ἑνιαίῳ σύνολον, ἁρμονικῶς συγκεκροτημένον. Ἐκαστος δὲ μέλος κατὰ τὸ μέτρον τῆς δοθείσης δυνάμεως εἶναι ἀναγκαῖον ἐκάστου στήριγμα. Ἐκαστος ἐργάζεται πρὸς ἀμοιβαῖον συμπλήρωμα, ἐξ οὗ ἐπέρχεται εὐημερία καὶ ἁρμονία. «Ὁ μὲν γίνεταί ἀκοή, ὡς λέγει ὁ αὐτὸς Γρηγόριος, ὁ δὲ γλώσσα, ὁ δὲ χεῖρ, ὁ δὲ ἄλλος τι τούτων. Ὁ μὲν διδάσκει, ὁ δὲ μαθητάνει, ὁ δὲ ἐργάζεται τὸ ἀγαθὸν ταῖς ἰδίαις χερσίν εἰς μετάδοσιν τοῦ δεομένου καὶ τοῦ χρήζοντος... Καὶ ὁ μὲν μαθητάνων ἐν εὐπειθείᾳ καὶ ὁ χορηγῶν ἐν ἰλαρότητι καὶ ὁ ὑπουργῶν ἐν προθυμίᾳ» (Λογ. ΑΒ', καὶ ιβ').

Ὁ λαβὼν κεφάλαια, ὡς εἰπεῖν, πέντε ταλάντων, ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ παραγάγῃ διπλάσια. Ὁ δὲ λαβὼν δύο, ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ παραγάγῃ ἄλλα δύο. Οὕτω ἕκαστος ἐργάζεται καὶ χρησιμοποιεῖ ἀναλόγως τῆς ἱκανότητος καὶ τῶν χαρισμάτων του. Δὲν δύναται, καὶ θέλων καὶ ἐργαζόμενος, πᾶς ἐργαζόμενος ν' ἀποθῇ λ. χ. Ὁμηρος ἢ Σοφοκλῆς, Ἀπόστολος Παῦλος ἢ Ἰωάννης, Βασίλειος ἢ Χρυσόστομος, Νεῦτων ἢ Κοπερνίκος. Δὲν ἔχει τὴν πρὸς τοῦτο ἱκανό-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 34.

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΓΝΩΜΑΙ ΠΕΡΙ ΕΤΕΡΟΔΟΞΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΑΙΩΝΑ

Ἡ, μετὰ τῶν ἑτεροδόξων, ἐκκλησιαστικὴ ἐπικοινωνία εἶναι πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἀπασχόλησε τὴν καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως Αὐτῆς εἰς αὐτοκέφαλον καὶ ἐντεῦθεν, εἰ καὶ σήμερον τοῦτο εὐρίσκεται εἰς τὸ προσκήνιον τοῦ γενικωτέρου διαφέροντος.

Καὶ εἶναι ἀληθές, ὅτι, ἐπειδὴ τὸ σοβαρὸν τοῦτο θέμα, δὲν εἶχεν ἐρευνηθῆ ἰδιομερῶς, ἰδιαίτατα κατὰ τὸ παρελθόν, ἐξ ἐπόψεως Ὀρθοδόξου, ἐπεκράτησεν ἀβεβαιότης τις, ὡς πρὸς τὴν, ἐν τῇ πράξει, ἀκολουθητέαν γραμμὴν, ἣν βλέπομεν εἰς τὴν κατωτέρω παρατιθεμένην, μεταξύ Ἱερᾶς Συνόδου, πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν Ἀρχιερέων Χαλκίδος καὶ Κερυστίας, κατὰ τὴν προλαβοῦσαν ἑκατονταετηρίδα, ἀλληλογραφίαν.

Α΄.

Παρὰ τὸ χωρίον Καστροβολᾶ, τῆς ἐπαρχίας Κερυστίας, ἀπὸ ἐτῶν ὑπάρχει ἀνθρακωρυχεῖον, ἐν ᾧ εἰργάζοντο οὐ μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ ἀλλοδαποί, πρὸ παντός δὲ Γερμανοί, διαφόρου θρησκευματος.

Οὗτοι, ὡς ἄν τις ἐπεθύμουν ἐπιτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων, ἀπετείνοντο, ἐν ἀπου-

τητα ἢ ἂν ἔχη δυνάμει τοιαύτην δὲν εἶχεν εὐνοϊκὰς περιστάσεις ἢ ἀναπτύξῃ ταύτην. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠκιστα λυπεῖται ἢ κατηγορεῖται. Ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος ἀναγνωρίζει τὴν ἰκανότητα τῶν ἄλλων καὶ ἀποδίδει τὴν προσήκουσαν τιμὴν πρὸς τοὺς ὑπερέχοντας καὶ εὐεργέτας, οἵτινες διὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐπιμόνου ἐργασίας ἠύξησαν καὶ ἐκαλλίεργησαν τὰ δοθέντα χαρίσματα καὶ εὐεργέτησαν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Ὁ Θεὸς οὕτω ἠυδόκησε· νὰ δωρήσῃ εἰς τοὺς μὲν πλείοτερα, εἰς τοὺς δὲ ὀλιγώτερα, εἰς τὸν μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, εἰς τὸν δὲ δύο καὶ εἰς ἄλλον ἕνα. «Ἐκάστῳ δὲ δίδεται ἢ φανερώσῃς τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον... πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἑκάστῳ καθὼς βούλεται» (Α΄ Κορινθ. ιβ΄, 11). Ὁ δὲ ἔχων περισσότερα χαρίσματα δὲν ὑπερηφανεύεται. Εἶναι τοῦ Θεοῦ τὰ χαρίσματα. «Τί ἔχεις, ὃ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες· τί καυχᾶσαι, ὡς μὴ λαβὼν;» (Αὐτόθ. Δ΄, 9). Μόνον εἶναι ἐπαίνου ἄξιος ἂν ἐργασθῇ καὶ αὐξήσῃ τὰ χαρίσματα, τὰ ὁποῖα ἔλαβε καὶ δὲν ἔκρυψεν, ὡς ὁ λαβὼν τὸ ἐν τάλαντον καὶ δὲν ἐχρησιμοποίησεν.

Ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία δὲν εἶναι ἀδράνεια καὶ ἀδιαφορία· δὲν εἶναι ἀκίνησία καὶ στασιμότης. Εἶναι ἐργασία καὶ δράσις καὶ ἐνέργεια καὶ δραστηριότης· εἶναι ἀγὼν κατὰ τῆς κακίας καὶ ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς. Εἶναι αὐξήσις καὶ πρόοδος καὶ τελειοποίησις πνευματικῆς τε καὶ ἠθικῆς. «Ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν διάζεται καὶ διαστὰι ἀρπάξουσιν αὐτήν» (Ματθ. Α΄, 12).

(Συνεχίζεται)

Ὁ Μεσσηνίας ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (†)

σία ἱερέως τοῦ δόγματός των, πρὸς τοὺς κληρικοὺς τῆς, ὡς ἄνω περιφερείας, ἀποποιοιμένους, ἐν τοσοῦτω ταύτην, ἐλλείψει διαταγῶν τοῦ Ἀρχιερέως αὐτῶν καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Συγκεκριμένην, ἐν τούτῳ, πληροφορίαν ἔχομεν κατὰ τὸ ἔτος 1838.

Οἱ ἱερεῖς δηλ. τοῦ, ὡς ἄνω χωρίου, εἰ καὶ πολλὰκις ἐκλήθησαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν ἀλλοδαπῶν τοῦ ἀνθρακωρυχείου, ἐν τοσοῦτω ὅμως ἀπεποιήθησαν νὰ ἱερουργήσουν διὰ τοὺς Γερμανοὺς καὶ ἀήρηθήσαν τὸ βάπτισμα εἰς ἐν παιδίον, προτείνοντες ὅτι δὲν ἔχουν τοῦ Ἀρχιερέως ἄδειαν... Τοῦτο ἀπετέλεσε κακίστην ἐντύπωσιν ἐπὶ τῶν ἐργατῶν καὶ ἐλυπήθησαν καιρίως ἰδόντες ἑαυτοὺς σχεδὸν ἀποκεκλεισμένους ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἐν ᾧ καθημέραν παλαιούσι μὲ τὸν θάνατον καὶ ἰδόντες κλονουμένην τὴν πίστιν των, τὴν μόνην στηρίζουσαν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐπικίνδυνον ἐργασίαν των», κατὰ τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα ἐν τῇ σχετικῇ ἀναφορᾷ τῆς ἐφορείας τοῦ ἀνθρακωρυχείου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, παρακαλοῦσης αὐτό, ὅπως ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα ἵνα «προσκληθῇ ὁ κληρὸς τοῦ Καστροβολᾶ νὰ ἱερουργῇ ὑπὲρ τῶν Γερμανῶν, ὅταν προσκαλῆται ἀπὸ τὴν Ἐφορείαν»· ἐπισυναπτουσα δ' ἢ, ἐν λόγῳ, ἐφορεία καὶ ἀναφορὰν τῶν Γερμανῶν, ἐπαναλαμβάνει τὴν παράκλησιν ὅπως «ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα ὥστε οἱ ἱερεῖς τοῦ Καστροβολᾶ ὅπου εἶναι τὰ μεταλλωρυχεῖα νὰ ἱεουργοῦν καὶ ὑπὲρ τῶν Γερμανῶν λαμβάνοντες τὰ τεταγμένα τέλη καὶ ἰδίως ἀ βαπτίζουσιν καὶ νὰ θάπτουν ὅταν οἱ ἔφοροι τοὺς προσκαλοῦν».

Ἡ, ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, Γραμματεία υἱοθετήσασα, τὴν ἀναφορὰν, τῆς, ὡς ἄνω, ἀρχῆς ἀπηύθυνε πρὸς τὴν, ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, τοιαύτην, τὸ κάτωθι ἔγγραφον.

«Ἀριθ. 11010.

Ἡ, ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, Γραμματεία τῆς Ἐπικρατείας

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ.λ.π.

Ἐχω τιμὴν νὰ σᾶς ἀπευθύνω ἐγκλείστως τὴν, ἀπὸ 27 Ἰουνίου, ἔκθεσιν τῆς διευθύνσεως τοῦ ὀπλοστασίου καὶ τὴν ἀπὸ 19 Ἰουνίου ἀναφορὰν τῆς ἐφορείας τῶν ἀνθρακωρυχείων Κύμης, διὰ νὰ λάβητε γνῶσιν τῆς λυπηρᾶς καταστάσεως, εἰς ἣν εὐρίσκονται οἱ Γερμανοὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ ἀνθρακωρυχεῖα ταῦτα, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν, ὡς, ἐκ τῆς ἀπαρνήσεως τῶν ἱερέων τοῦ Καστροβολᾶ εἰς τὸ νὰ ἐκτελέσωσι τὰ καθήκοντά των.

Λισθάνεσθε βέβαια, Κύριε Γραμματεῦ, ὅτι οἱ, εἰς τὰ ἀνθρακωρυχεῖα, ἐργαζόμενοι, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των μεμονωμένοι ὄντες καὶ ἐκτεθειμένοι ἀδιακόπως διὰ τῆς ἐργασίας των εἰς κινδύνους τῆς υἱείας καὶ

αὐτῆς ἀκόμη τῆς ζωῆς των, ἔχουσι δίκαιον νὰ ἐπιθυμῶσι τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν τελετῶν, τὰς ὁποίας παρέχει καὶ ἐπιβάλλει μάλιστα ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, ὡς τὸ βάπτισμα, τὴν ταφὴν κ.λ.π.

Ὅθεν εἶμαι εὐελπὺς, ὅτι ἡ αἰτία τῶν παραπόνων τούτων δὲν προῆλθεν εἰμὴ ἐξ ἀπροσεξίας ἢ δισταγμῶν ἐκ μέρους τῶν ἱερέων τοῦ Καστροβολᾶ, καὶ ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῆναι νὰ λάβετε τ' ἀνήκοντα μέτρα ὥστε οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ ἀνθρακωρυχεῖα νὰ μὴ στερεῶνται τῶν παραμυθιῶν, τὰς ὁποίας παρέχει ἡ θρησκεία, νὰ ὑποχρεωθῶσι δὲ οἱ ἱερεῖς τοῦ Καστροβολᾶ νὰ ἱερούργωσι καὶ ὑπὲρ τῶν Γερμανῶν, ὡς ἰσοκαταλοῦνται ἀπὸ τὴν ἐφορείαν λαμβάνοντες τὰ τεταγμένα τέλη.

Σᾶς παρακαλῶ ἐπὶ πᾶσι, Κύριε Γραμματεῦ, νὰ μοὶ κοινοποιήσετε ὅ,τι μέτρον ἠθέλατε λάβει περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ἐπιστρέφοντες συγχρόνως καὶ τὰ ἐπισυνημμένα ἔγγραφα.

Ἀθήναι τὴν 6/18 Ἰουλίου 1838.

Ὁ Γραμματεὺς
Χρ. Σμάλτζ ».

Ἡ, ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, Γραμματεία ἐπιθυμοῦσα, ὅπως ἔχη, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὰς ἀποφύεις ἀπηύθυνε πρὸς Αὐτὴν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφο ἀξιούσα «νὰ λάβῃ εἰς ὄριμον σκέψιν τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα», οὕτως τὸ περιεχόμενον ἔχει ὡς ἑπεται.

« Βασιλείον τῆς Ἑλλάδος »

Ἀριθ. πρωτ. 21905]2313.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 14 Ἰουλίου 1838.

Ἡ, ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως, Γραμματεία τῆς Ἐπικρατείας

Πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου.

Διευθύνοντες ἔγκλειστον ἐπὶ ἐπιστροφῇ τὸ ὑπ' ἀριθ. 11010 ἔγγραφο τῆς, ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, Γραμματείας, μετὰ τῶν εἰς αὐτὸ ἐπισυνημμένων, ἀξιούμεν τὴν Ἱερὰν Σύνοδον νὰ λάβῃ εἰς ὄριμον σκέψιν τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα καὶ γνωστοποίησιν εἰς ἡμᾶς τὴν, ἐπ' αὐτῶν, γνώμην τῆς.

Τὴν αἴτησιν τῶν, εἰς τὰ δημόσια ἀνθρακωρυχεῖα ἐργαζομένων καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη, νομίζομεν ἀποδεκτὴν, τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον γενικῶς μὲν ἐξεταζόμενον τοῦ πράγματος, ἡ θρησκεία καὶ ἡ, ἐξ αὐτῆς, ἐλπίς στηρίζουσι τοὺς ὀρυσσοντας εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς καὶ παλαιόντας μὲ τὸν θάνατον πᾶσαν στιγμὴν εἰς τὴν ἐπικίνδυνον ἐργασίαν των, πνευματικῶς δὲ αὐτοὺς ὁ ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ θέλων πάντας σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, οὐδένα τῶν πρὸς αὐτὸν ἐρχομένων, ἐκβάλλει.

Ὁ Γραμματεὺς
Γ. Γλαράκης ».

Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἀπάντησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν ἔγγραφο, ἔχουσα οὕτως.

« Ἐν Ἀθήναις τὴν 22 Ἰουλίου 1838.

Ἀριθ. πρωτ. 7104]406

Ἡ Σύνοδος πρὸς τὴν Γραμματεῖαν κλπ.

Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 21905]2113 ἔγγραφου.

Ἡ Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἀπὸ 6]18 τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς καὶ ὑπ' ἀρ. 11010 πρὸς αὐτὴν διευθυνθὲν ἔγγραφο τῆς, ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Β. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας, μετὰ τῶν, ἐν αὐτῷ, περὶ τῆς, εἰς τοὺς ἐν ἀνθρακομεταλλείοις ἐργαζομένους Γερμανούς, ἐκπληρώσεως τῶν θρησκευτικῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας ἀποποιῶνται εἰς αὐτούς, οἱ ὀρθόδοξοι ἱερεῖς,

Ἐπειδὴ ἡ, περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπόθεσις πραγματευομένη περὶ θρησκευτικῶν, εἶναι σπουδαία καὶ τὰ διαλαμβανόμενα ταύτην εἰρημένα ἔγγραφα εἶναι εἰς Γαλλικὴν καὶ Γερμανικὴν γλῶσσαν καὶ ἐπομένως ἀκατάληπτα εἰς τὰ μέλη τῆς Συνόδου.

Ἐπειδὴ αὕτη τῶν τοιούτων ἔγγραφων ὡς σπουδαίων κρατεῖ ἀντίγραφα εἰς τὸ γραφεῖον τῆς.

Διὰ ταῦτα

κρίνει εὐλογον νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτὰ πρὸς τὴν Β. ταύτην Γραμματεῖαν, παρακαλουμένην νὰ διατάξῃ τὴν μετάφρασιν αὐτῶν, καὶ ἐπομένως νὰ πέμψῃ πρὸς τὴν Σύνοδον ἐξ αὐτῶν μεταφρασμένων ἀντίγραφα ἐπικυρωμένα, ἐφ' ὧν σκεφθεῖσα αὕτη θέλει ἐκφράσει τὴν γνώμην τῆς, ὡς πρὸς τὴν εἰρημένην ὑπόθεσιν.

Ἐκ τούτου λαμβάνουσα ἀφορμὴν ἡ Σύνοδος παρακαλεῖ τὴν Β. ταύτην Γραμματεῖαν ὡς ἰσοκαταλοῦνται πρὸς αὐτὴν ὑπόθεσιν τινὰ περιεχομένην εἰς ἀλλόγλωσσα ἔγγραφα, νὰ διατάξῃ τὴν μετάφρασιν αὐτῶν, καὶ νὰ πέμψῃ πρὸς αὐτὴν ἀντίγραφα αὐτῶν ἐπικυρωμένα εἰς κατάληψιν ἀκριβῆ τῶν μελῶν τῆς Συνόδου.

Ὁ Κυνοῦρίας Διονύσιος, Πρόεδρος

Ὁ Ἀττικῆς Νεόφυτος

Ὁ Σελλασίας Θεοδώρητος

Ὁ Κυκλάδων Ἀνθιμος

Ὁ Φωκίδος Νεόφυτος».

Ἡ, ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, Γραμματεία ἐκτελοῦσα τὴν παράκλησιν ταύτην τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπέστειλεν Αὐτῇ, διὰ τοῦ, ὑπ' ἀριθ. 22200/2592 καὶ ἀπὸ 14 Αὐγούστου 1838, ἔγγραφου τῆς «ἐπικυρωμένα ἀντίγραφα τῆς μεταφράσεως» τῶν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11010]6-7-838 τῆς, ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, Γραμματείας τοιούτου, ὅσον καὶ τῶν, εἰς αὐτὸ, ἐπισυνημμένων τοιούτων.

Ἐν τοσοῦτῳ ὅμως ἡ ἀπάντησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου δὲν ὀμιλεῖ σαφῶς δηλ. ἐὰν ἐγκρίνη ἢ ἀπορρίπτῃ τὴν γνώμην τῆς Πολιτείας, ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, ἀλλ' ἐρωτᾷ «ἀν οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος Γερμανοὶ θέλουσι μείνει δια παντὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς πολῖται Ἕλληνες ὑπήκοοι τῆς Α. Μ. καὶ ἂν οὗτοι ὑπόσχονται ὅτι τὰ, κατὰ τὸ δόγμα τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας βαπτισθόμενα τέκνα αὐτῶν θέλουσιν ἀνατρέφεσθαι κατ' αὐτό».

Ἰδοὺ πλήρες τὸ κείμενον τοῦ ἀπαντητικοῦ ἐγγράφου τῆς.

« Ἐν Ἀθήναις τὴν 7 Ἰουλίου 1838.

Ἀριθ. πρωτ. 7104-1768] διεκ. 516.

Ἡ Σύνοδος πρὸς τὴν Γραμματεῖαν κ.λ.π.

Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22200 ἐγγράφου.

Λαβοῦσα εἰς σκέψιν ἡ Σύνοδος τὸ ἀπὸ 14 Αὐγούστου διευθυνθὲν πρὸς αὐτὴν εἰς ἀντίγραφον μεταφρασμένον ἐγγράφον τῆς, ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας, μετὰ τῶν, ἐν αὐτῷ περὶ τῶν, ἐν τοῖς κατὰ τὸ Καστροβολᾶ χωρίον τῆς Εὐβοίας μεταλλείois, ἐργαζομένων Γερμανῶν, αἰτούντων τὴν βάπτισιν τῶν γεννωμένων τέκνων των, τὴν κηδείαν τῶν ἀποθνησκόντων καὶ ἄλλας ἱεροτελεστίας κρίνει εὐλογον νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Β. ταύτην Γραμματεῖαν, ἂν, οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος Γερμανοὶ θέλουσι μείνει διὰ παντὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς πολῖται Ἕλληνας ὑπήκοοι τῆς Α. Μ. καὶ ἂν οὗτοι ὑπόσχωνται, ὅτι τὰ, κατὰ τὸ δόγμα τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας βαπτισθῆσόμενα τέκνα αὐτῶν θέλουσιν ἀνατρέφασθαι κατ' αὐτὸ.

Ἡ Σύνοδος ἀπεκδέχεται τὴν, περὶ τούτου ἀπάντησιν τῆς Β. ταύτης Γραμματείας, διὰ ν' ἀποφασίσῃ καὶ αὐτὴ ἐπομένως, περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, κατὰ τὰ ἱερά αὐτῆς καθήκοντα καί, κατὰ τοὺς ἱερούς, τῆς Ἐκκλησίας, κανόνας καὶ ὅρους.

Ὁ Κυνοῦρίας Διονύσιος, Πρόεδρος

Ὁ Ὑδρας Γεράσιμος

Ὁ πρ. Ἡλείας Ἰωνᾶς

Ὁ Ἀττικῆς Νεόφυτος».

Ποία ἡ τῆς, ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, Γραμματείας, ἀπάντησις εἶναι εἰς ἡμᾶς ἄγνωστος, διότι εἰς τὸν οἰκεῖον φάκελλον τῆς ὑποθέσεως ταύτης δὲν ὑπάρχει συνέχεια τῆς, ἐπὶ τούτῳ, γενομένης ἀλληλογραφίας, καὶ κατ' ἀκολουθίαν οὐδὲ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἡ γνώμη, ἥτις ὁμολογουμένως μετὰ διαφέροντος ἀνεμένετο.

Β'.

Σαφῆς, τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, γνώμη ὑπάρχει, ὅσον ἀφορᾷ τὰς κηδείας καὶ τὰ μνημόσυνα τῶν ἑτεροδόξων, ὡς διαβλέπει τις ἐκ τῶν κατωτέρω.

Ὁ Ἐπίσκοπος Καρυστίας Μακάριος ἠτήσατο, παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πληροφορίας, ἐὰν ἐπιτρέπεται νὰ τελεσθῶσι μνημόσυνα, εἰς ὀρθοδόξους ἱερούς ναοὺς, καθολικῶν τὸ θρήσκευμα, ὑπὸ ἱερέων τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἰδοὺ τὸ πλήρες κείμενον τῆς ἀναφορᾶς του.

« Ἐν Κύμῃ τὴν 28 Ἰουνίου 1872.

Ἀριθ. πρωτ. 1003/408.

Πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὴν Κάρυστον παρῶκει πρὸ πολλῶν ἐτῶν Γάλλος τις τοῦ Δυτικοῦ δόγματος ὄνοματι Ξαβιέ

Μπενουᾶς, κτηματίας καὶ νενυμφευμένος ἐν Κάρυστῳ μετὰ τινος Ἑλληνίδος Μαριγῶς (ἥς τὸ ἐπίθετον Τζιού): ὁ Μπενουᾶς οὗτος ἀποθανὼν προχθὲς ἐτάφη ἐκεῖ, κατὰ τὸ ἡμέτερον ἔθος καὶ παρὰ ἡμετέρων ἱερέων, ἐν ἐλλείψει ἱερέως τοῦ δόγματός του.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ σύζυγός του ζητεῖ καὶ ἐπιμένει νὰ γίνουν τὰ μνημόσυνά του κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἤτοι τὰ κόλυβα, συλλειτουργία κ.λ.π. ὁ δὲ ἐπίτροπός μου ὁ ἐκεῖ, ζητεῖ τὴν γνώμην μου, ἐρωτῶ, καὶ γὰρ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον (ἐπειδὴ ἀπορῶ εἰς τοῦτο) ἐὰν ἐπιτρέπωνται τὰ τοιαῦτα μνημόσυνα εἰς ἑτεροδόξον ἢ ὄχι;

Τὸ ἐπ' ἐμοὶ δὲν εὐρίσκω ὀρθὸν καὶ εὐσεβές, καθότι βεβαίως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τῶν μνημοσύνων, ἐξ ἀνάγκης θὰ μνημονευθῇ ὁ ἑτεροδόξος καὶ ἐν τῇ Ἱερᾷ προθέσει μετὰ τῶν πιστῶν, ὅπερ ἄτοπον καὶ ἀντικανονικόν, ἡ δὲ κηδεία ἐξ ἀνάγκης τελεῖται, καθὰ ἔχει ἀποφανθῆ περὶ τούτου ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν δὲ τῇ περιστάσει ταύτῃ μνημονεύεται ὁ ἑτεροδόξος ἐξωτερικῶς μόνον οὕτως εἰπεῖν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν τῇ προθέσει καὶ ἐν τοῖς διπτύχοις, ὅπου οἱ πιστοὶ μόνον, τοὔτεστιν οἱ ὀρθόδοξοι μνημονεύονται.

Ἐξαιτούμαι ὅθεν τὴν γνώμην τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τοῦ πρακτέου τῆς, περὶ ἧς πρόκειται, ὑποθέσεως, ὅπως συμμορφωθῶ μὲ τὰ παρ' Αὐτῆς, ἀποφανθῆσόμενα καὶ ἐπειδὴ ἀνέστειλα προσωρινῶς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν, περὶ ὧν ὁ λόγος, μνημοσύνων, ἵνα μὴ γίνωσιν ἕως οὗ γράψω καὶ ζητήσω τὴν γνώμην καὶ ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, παρακαλῶ Αὐτὴν, ὅπως εὐαρεστηθῇ καὶ μοι ἀπαντήσῃ ἐγκαίρως πρὸς ἡσυχίαν καὶ συμμόρφωσιν ἡμῶν τε καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων.

Εὐπειθέστατος

† Ὁ Καρυστίας Μακάριος».

Καὶ ἀπαντῶσα ἡ Σύνοδος ἐκφέρει τὴν ἑαυτῆς γνώμην διὰ τοῦ κατωτέρω ἐγγράφου.

Ἀριθ. 1909/565.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 7 Ἰουλίου 1872.

Ἡ Σύνοδος πρὸς τὸν Καρυστίας.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ, ἀπὸ 28 τοῦ ἡδὴ λήξαντος, ἡμετέρου ἐγγράφου λέγει ἡμῖν ἡ Σύνοδος πρὸς γνῶσιν καὶ ὀδηγίαν ὑμῶν εἰς τὸ ἐξῆς, ὅτι αὐτὴ, τὰς μὲν κηδείας τῶν ἑτεροδόξων λατίνων καὶ διαμαρτυρουμένων, ἐν ἐλλείψει ἱερέως τοῦ δόγματός αὐτῶν, ἐπέτρεψεν οικονομικῶς τελεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ὀρθοδόξου κλήρου, ἀλλ' οὐχὶ δὲ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν δέεσθαι καὶ προσφέρειν ἐν τοῖς ναοῖς ἀναιμάκτους θυσίας καὶ μνημονεύειν αὐτούς.

Ἐν τούτοις δὲ τῇ ἡμετέρᾳ Σεβασμιότητι ἀπέκειται οικονομῆσαι οἷς οἶδατε τρόποις τὴν, περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπόθεσιν.

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόφιλος, Πρόεδρος

† Ὁ Κερκύρας Ἀντώνιος

† Ὁ Οἰτύλου Προκόπιος

† Ὁ Γυθείου Παρθένιος

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Ἰγνάτιος».

ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗ (*)

Ἐκ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ λεχθέντων συνάγεται, ὅτι, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ γενικοῦ σκοποῦ τῆς λειτουργικῆς ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως, ἡ ἀναγκαιότης ταύτης καθίσταται ἐκδηλὸς καὶ προβάλλει τόσον ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῆς οὐσίας καὶ τοῦ βαθυτέρου νοήματος τῆς Ὁρθοδόξου λατρείας, ὅσον καὶ ἐκ τῶν δεδομένων τῆς μακραιωνοῦ παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ γενᾶται νῦν τὸ ἐρώτημα: Πῶς θὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ἰδεώδες τῆς λειτουργικῆς μορφώσεως καὶ ἀγωγῆς; Στοιχειώδη ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο προσπαθοῦμεν νὰ δώσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Φορεῖς, παράγοντες, εἰδολογικαὶ κατευθύνσεις καὶ μέσα τοῦ ἔρ-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 19.

Γ'.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χαλκίδος Εὐγένιος, κατὰ τὸ ἔτος 1897, παρεκάλεσε τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ἵνα γνωρίσῃ αὐτῷ, ἐὰν ἐπιτρέπηται εἰς τοὺς Ὁρθοδόξους ἱερεῖς νὰ μεταλαμβάνωσι τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων τοὺς καθολικοὺς τὸ θρησκευμα καὶ νὰ ἀναγινώσκωσιν εἰς αὐτοὺς τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, ὑποβαλὼν Αὐτῇ τὴν κάτωθι ἀναφοράν.

« Ἐν Χαλκίδι τῇ 16 Μαΐου 1897
Ἀριθ. πρωτ. 932 / διεκ. 731.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χαλκίδος
Πρὸς τὴν Σ. Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος.

Γνωρίζομεν τῇ Σεβαστῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ὅτι ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἀγγλικῷ νοσοκομείῳ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, νοσηλεύονται, μεταξύ τῶν τραυματισθέντων ἡμετέρων στρατιωτῶν καὶ τινες καθολικοὶ τὸ θρησκευμα, μεταξύ δὲ τούτων καὶ τινὲς εὐρίσκονται ἐντὸς κινδύνου, καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν ἀπεβίωσεν, ὅστις καὶ ἐζήτησε, κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ βίου του, ἡμέτερον ἱερέα, ἵνα κοινωνήσῃ τῶν ἀχράντων μυστηρίων.

Ἐπειδὴ δὲ πρώτην φοράν παρουσιάζεται τοιοῦτον ζήτημα καὶ ἐν ταῖς ἐγκυκλίαις διαταγαῖς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ ταφῆς τῶν ἑτεροδόξων, οὐδὲν ἀναφέρεται περὶ τῆς ἐν λόγῳ ὑποθέσεως, καὶ ἐπειδὴ ἐνταῦθα καθολικοὶ ἱερεῖς δὲν ὑπάρχουσιν, ὅπως ἐκτελῶσι τ' ἀνωτέρω καθήκοντα, ἐὰν παρουσιασθῇ ὁμοίαις περιπτώσεσι, παρακαλοῦμεν τὴν Σεβ. Ἱερὰν Σύνοδον, ἵνα εὐαρεστουμένη, γνωρίσῃ ἡμῖν, ἐὰν ἐπιτρέπηται εἰς τοιαύτην περίστασιν ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία νὰ μεταδίδῃ τὰ ἀχράντα μυστήρια εἰς τοὺς εἰρημένους καθολικοὺς, πρὸς τελευταίαν παρηγορίαν αὐτῶν.

Εὐπειθέστατος

† Ὁ Χαλκίδος Εὐγένιος».

γου τῆς λειτουργικῆς μορφώσεως καὶ ἀγωγῆς.

Ἐφ' ὅσον, ὡς ἤδη ἔχομεν εἶπει, ὁ γενικὸς σκοπὸς τοῦ ἔργου τῆς λειτουργικῆς μορφώσεως καὶ ἀγωγῆς εἶναι ἡ μόρφωσις τοῦ ἀνθρώπου τόσον διὰ τὴν λειτουργίαν, ὅσον καὶ ἐκ τῆς λειτουργίας, καθίσταται δῆλον, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι πολύπτυχον καὶ παρουσιάζει μεγάλην ποικιλίαν, ἐξαρτωμένην ἀφ' ἑνὸς ἐκ τῆς ποικιλίας τῶν φορέων καὶ παραγόντων αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς ἡλικίας καὶ τῆς μορφωτικῆς στάθμης τῶν δεκτῶν αὐτοῦ, τρίτον ἐκ τῆς ποικιλίας τῶν ἐπὶ μέρος εἰδολογικῶν κατευθύνσεων αὐτοῦ καὶ τῶν πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτοῦ χρησιμοποιητέων μέσων καὶ τέλος ἐκ τοῦ ἀπεράντου μορφολογικοῦ πλούτου καὶ τῆς μεγάλης ἐκτάσεως τῶν ἀξιολογικῶν θησαυρῶν τῆς Ὁρθοδόξου λατρείας μας. Οἴκοθεν νοεῖται, ὅτι ἡ ἐξέτασις ἀφ' ἑνὸς τῶν

Ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ ἀπάντησις τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς.

« Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Μαΐου 1897
Ἀριθ. πρωτ. 395]439.

Ἡ Σύνοδος τῷ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπῳ Χαλκίδος. Διευθύνουσα συνημμένως ὡδε ἡ Σύνοδος τὴν, ἀπὸ 15 Μαρτίου 1891, ὑπ' ἀριθ. 1621 ἐγκύκλιον Αὐτῆς, πραγματευομένην περὶ ταφῆς ἑτεροδόξων ὑπὸ ὀρθοδόξων ἱερέων, προσκαλεῖ ὑμᾶς ἵνα συμμορφωθῆτε πρὸς ταύτην.

Ταῦτα εἰς ἀπάντησιν τοῦ, ἀπὸ 16 Μαΐου ἐ. ἔ. ὑπ' ἀριθ. 932 ὑμετέρου ἐγγράφου.

† Ὁ Ἀθηνῶν Προκόπιος Πρόεδρος
† Ὁ Ἀκαρνανίας - Αἰτωλίας Παρθένιος
† Ὁ Κεφαλληνίας Γεράσιμος
† Ὁ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν Ἀρσένιος
† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Νεόφυτος».

Ἐκ τῆς, ὡς ἄνω τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀπαντήσεως βλέπομεν, ὅτι Αὐτῇ, εἰς τὰ ἐρωτήματα τοῦ Χαλκίδος, ἀπέφυγε νὰ δώσῃ συγκεκριμένην γνώμην εἰς τὸ σοβαρώτερον πρὸ παντὸς ζήτημα ἐὰν δηλ. ἐπιτρέπεται εἰς ὀρθοδόξους ἱερεῖς νὰ μεταδίδουν τὰ ἀχράντα μυστήρια εἰς ἑτεροδόξους, περιορισθεῖσα νὰ ὑπομνήσῃ εἰς τὸν ἐρωτήσαντα Αὐτὴν, Ἱεράρχην, ὅτι δέον νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν, ὑπ' ἀριθ. 1621]343 καὶ ἀπὸ 15 Μαρτίου 1891, ἐγκύκλιόν Της «Περὶ ταφῆς ἑτεροδόξων ὑπὸ ὀρθοδόξων ἱερέων», δι' ἧς, κατ' οἰκονομίαν, ἐπετρέπετο εἰς τοὺς ἡμετέρους κληρικούς, ἡ ταφή ἑτεροδόξων χριστιανῶν, ἐν ἐλλείψει ἱερέως τοῦ δόγματος αὐτῶν.

† Ὁ πρ. Λήμνου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

φορέων και τῶν παραγόντων τοῦ ἔργου τῆς λειτουργικῆς μορφώσεως και ἀγωγῆς και ὁ καθορισμὸς ἀφ' ἑτέρου τῶν εἰδολογικῶν κατευθύνσεων και τῶν μέσων τοῦ ἔργου τούτου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαχωρίζονται αὐστηρῶς ἀπ' ἀλλήλων, καθ' ὅτι περιέχουν πλεῖστα σημεῖα και στοιχεῖα διασταυρούμενα και ἀλληλεξαρτώμενα. Διὰ τοῦτο ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ, πρὸς ἀποφυγὴν ἀσκόπων ἐπαναλήψεων, μνημονεύοντες τοὺς φορεῖς και τοὺς παράγοντας τοῦ ἔργου τῆς λειτουργικῆς μορφώσεως και ἀγωγῆς, ὑποδηλοῦμεν και σκιαγραφοῦμεν συγχρόνως και τὰ ὑπ' αὐτῶν χρησιμοποιούμενα ἢ δυνάμενα νὰ χρησιμοποιηθοῦν μέσα, ὡς και τὰς ὑπ' αὐτῶν ἀκολουθούμενας ἢ ἀκολουθητέας κατευθύνσεις.

Ὁ πρῶτος κύριος παράγων και φορεὺς τοῦ ἔργου τῆς λειτουργικῆς μορφώσεως και ἀγωγῆς, ὡς και πάσης ἄλλης ἀγωγῆς, εἶναι ἡ οἰκογενεῖα, ἥτις δέον νὰ ἀποτελῇ «τὴν κατ' οἶκον ἐκκλησίαν» (Ρωμ. ις', 4)⁴⁶. Δοθέντος, ὅτι τὸ καθ' ὅλου μορφωτικὸν ἔργον ἐν τῇ οἰκογενείᾳ εἶναι δυνατὸν νὰ παρουσιάσῃ θαυμαστὴν ὀργανικὴν ὁλότητα και νὰ συνδυάσῃ κατ' ἀπαράμιλλον τρόπον τὸ ἐσωτερικὸν βίωμα και τὴν ἐξωτερικὴν πράξιν, τὴν θεωρητικὴν διδασκαλίαν και τὰ ζῶντα πρότυπα, τὴν αὐθόρμητον ἢ πηγαίαν ἐκδήλωσιν και τὸ προδιαγεγραμμένον σχέδιον, καθίσταται αὐτονόητον, ὅτι τὰ πρῶτα ἄριστα μέσα λειτουργικῆς μορφώσεως και ἀγωγῆς δύνανται νὰ εἶναι ἀφ' ἑνὸς ἡ λεγομένη οἰκογενεῖα καὶ κατ' ἑξῆς⁴⁷ και ἀφ' ἑτέρου τὰ βιώματα τῆς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ λατρείας και θρησκευτικῆς ζωῆς⁴⁸.

Ἡ οἰκογενεῖα κατ' ἑξῆς δέον νὰ διαφωτίζῃ περὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν τῆς πίστεως ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν παρεῖαν τοῦ τε φυσικοῦ και τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους⁴⁹. Οἱ σταθμοὶ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ, τοὺς ὁποίους μνημονεύομεν ἐν ταῖς ἐορταῖς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους· αἱ μνήμαι τῶν ἐορταζομένων ἁγίων· αἱ ἐκφάνσεις τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας εἰς τὴν μυστηριακὴν και λειτουργικὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας (λ. χ. ἡ τακτικὴ παρακολούθησις και βίωσις τῆς Θείας Λειτουργίας ἢ τῶν ἄλλων ἀκολουθιῶν, ἡ τακτικὴ προσέλευσις εἰς τὸ μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως ἢ τῆς Θείας Κοι-

ωνίας, ἡ παρακολούθησις μιᾶς Λιτανείας, ἡ τέλεσις τοῦ Ἀγιασμοῦ ἢ τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος ἢ τοῦ μυστηρίου τοῦ Εὐχελαίου ἢ τοῦ μυστηρίου τοῦ Γάμου, ἡ παρακολούθησις ἐνὸς Μνημοσύνου ἢ μιᾶς Νεκρωσίμου ἀκολουθίας)· ἢ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἀσκήσις κατὰ τὰς περιόδους τῆς νηστείας· ἢ ἐν τῷ οἴκῳ προσευχὴ και λατρεία (λ. χ. κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ) — πάντα ταῦτα εἶναι δυνατὸν νὰ παράσχουν εἰς τοὺς εὐσεβεῖς γονεῖς πολυτίμους ἀφορμὰς και εὐκαιρίας, ἵνα οὗτοι ἐμφυσήσουν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων των τὴν ἀγάπην διὰ τὴν λατρείαν τῆς Ἐκκλησίας μας και διανοίξουν τοὺς πνευματικούς ὀφθαλμούς αὐτῶν πρὸς θεὸν τοῦ κάλλους τῶν ἐν αὐτῇ κεκρυμμένων θησαυρῶν⁵⁰. Ὡς γράφει ἡ μεγάλη παιδαγωγὸς Maria Montessori, «τὸ ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς τῆς πρώτης ἡλικίας εἶναι ἡ θεία λατρεία, ἀφοῦ καταστῆ προσιτὴ εἰς τὰ παιδιά. Αἱ ἱεραὶ τελεταὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἱερός των συμβολισμὸς, ὁ ὁποῖος βοηθεῖ τὴν ψυχὴν νὰ συλλάβῃ τὴν βαθεῖαν σκοπιμότητα τῆς δημιουργίας και ἡ ἀκριβὴς πνευματικὴ ἐννοια ἢ ἀποδοδιμένη εἰς τὰ ἀντικείμενα... προσφέρουν μέσα αἰσθητά, διὰ νὰ λάβωμεν συνείδησιν αὐτῶν. Οἱ ἤχοι, τὰ χρώματα, τὰ φῶτα εἶναι ὁδηγοὶ διὰ τὴν ψυχὴν, ὅπως τὸ ἐρεισίνωτον εἶναι ὑποστήριγμα διὰ τὸ σῶμα»⁵¹.

Ἄλλ' ἵνα ἡ διὰ τῆς οἰκογενεακῆς κατηχήσεως παρεχομένη λειτουργικὴ μόρφωσις και ἀγωγή ἐπιτυχάνῃ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, δέον νὰ συνδυάζεται μετὰ τῆς καλλιέργειας ζῶντος λειτουργικοῦ πνεύματος ἐν τῇ οἰκογενείᾳ διὰ τοῦ προσωπικοῦ παραδειγματος τῶν γονέων και διὰ τῆς ὁλῆς ἀτμοσφαιρας τοῦ οἴκου. Χαρακτηριστικοὶ εἶναι οἱ ἐξῆς λόγοι τοῦ ἀειμνήτου πρωτοπρεσβυτέρου Κωνσταντίνου Καλλινίκου: «Θὰ ἐπεθημὸν—γράφει— ὁ κύκλος» τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας «μετὰ τὰ ἐρρυτιδωμένα μέτωπα τῶν κυρτωθειῶν ὑπάρξεων, μετὰ τὸ σφῆγος και τὴν ἀκμὴν τῆς στασίμου ἡλικίας, μετὰ τὰ ἀγὰ ὄνειρα τῆς νεότητος, μετὰ τὰς χερουβικάς τῶν παιδῶν μορφάς, τὰς ὁποίας βόστρυχοι ἕξανθοι ἢ καστανοὶ πλαισιοῦσι, νὰ συνέρχεται ἀπαξ τοῦλάχιστον τῆς ἡμέρας ἐμπρὸς εἰς τὸ εἰκονοστάσιον, διὰ νὰ τονίζῃ ὡς πολυχόρδος λύρα κοινὰς εὐχαριστίας και κοινούς πόθους πρὸς τὸν οὐρανόν... Ὁ οἶκος εἶναι εἰς μικρόναος, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἐμψυχώνουν προσευχαὶ και ψαλμοὶ»⁵². Τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰωβ καλοῦντος κατὰ πᾶσαν πρῶταν τοὺς υἱοὺς και τὰς θυγατέρας αὐτοῦ

46. Πρβλ. Εὐαγγέλου Θεοδώρου, Ἱστορία τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, ἐν Ἀθήναις 1949, σελ. 126 ἐξ. Τοῦ αὐτοῦ, Χριστιανικὸς Ἀνθρωπισμὸς, ἐν Ἀθήναις 1951, σελ. 274 ἐξ.

47. Πρβλ. M. Müller, Familienkatechese ἐν Lexikon der Pädagogik, I Band (1952), στ. 1153-1156. F. Schneider, Katholische Familienerziehung (1951). M. Stark, Heiligung der Familie (1950). Marie-Louise Baud, L'Éducation liturgique ἐν Liturgia, Encyclopédie populaire des connaissances liturgiques, Paris 1947, σελ. 986 ἐξ.

48. Πρβλ. O. Pies, Im Herrn (1952). M. Müller, Hausandacht ἐν Lexikon der Pädagogik, II Band (1953), στ. 600-601. Marie-Louise Baud, ἐνθ' ἄνωτ.— Eugène Vandeur, Pour refaire chrétienne la famille ἐν Semaines liturgiques, τόμ. III, Louvain 1925, σελ. 89 ἐξ.

49. M. Müller, Familienkatechese, ἐνθ' ἄνωτ.

50. Ὁ παῖς πρέπει ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας νὰ συνηθίσῃ και εἰς τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἐορτάς και τὴν χριστιανικὴν λατρείαν γενικῶς... Ἐν τῆς συμμετοχῆς τῶν μικρῶν παιδῶν εἰς τὴν λατρείαν τῆς Ἐκκλησίας γενικῶς και εἰδικῶς εἰς τὰ μυστήρια (Θεῖα Κοινωνία, ἔξομολόγησις, βαπτίσεις, γάμοι κλπ) ἀποκτῶσι ταῦτα ἀφρόνους θρησκευτικὰς παραστάσεις, τὰς ὁποίας βραδύτερον θὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ σχολεῖον ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος...» (Δ. Μωραῖτου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 126-127).

51. Maria Montessori, L'Éducation religieuse. La vie en Jésus-Christ. Ἐκδοσις Desclée de Brouwer 1956 ἐν περ. «Χριστιανικὴ ἀγωγή», Δεκέμβριος 1957, σελ. 253-254.

52. Κωνσταντίνου Καλλινίκου, Ἡ προσευχὴ, ἐν Ἀθήναις 1929, σελ. 82-83.

ΔΡΑΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ ΕΝΤΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΓΑΠΗΣ (*)

**§ 6. Περί τῆς ἐπιδράσεως τῶν διαφορῶν
δυσμενῶν περιπτώσεων ἐπὶ τὴν διάπλα-
σιν τῶν παιδικῶν χαρακτήρων.**

I. Διὰ τῶν λεχθέντων ἐξηγητήθη ἡ περιγραφὴ τῶν σπουδαιότερων καὶ συνηθεστέρων εἰδικῶν περιπτώσεων τῶν παιδίων καὶ ἐφήβων, οἵτινες εἰσέρχονται ἐντὸς τῶν διαφορῶν παιδικῶν ἰδρυμάτων. Νομί-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 62, τοῦ προηγ. τεύχους.

παρ' ἑαυτῶ καὶ ἐπικαλουμένου τὸν Θεὸν ἕλεον ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν των (Ἰωβ α', 5) ἢ τοῦ Νῶε, ἀναπέμποντος εὐχαριστίας μετὰ τὸν κατακλυσμὸν περὶ τὸ θυσιαστήριον (Γεν. η', 20)⁵³ ἢ τοῦ Ἰσραηλίτου πατρὸς, ὅστις κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα ἐν μέσῳ προσευχῶν καὶ ὕμνων ἐδίδασκε τὰ τέκνα αὐτοῦ περὶ τῆς σημασίας αὐτῆς⁵⁴, ἀποτελεῖ ὠραῖον πρότυπον οἰκογενειακῆς λατρείας ἢ λειτουργικῆς ἀγωγῆς. Ἡ πραγματοποίησις τῶν προτροπῶν τοῦ ἀποστόλου Παύλου «πληροῦσθε ἐν Πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν χάριτι ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ» (Ἐφεσ. ε', 18-19. Κολ. γ', 16) ἢ τοῦ λόγου τοῦ ἁγ. Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου «Ἐὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω» (Ἰακ. ε', 13) δεόν νὰ ἀποτελῇ τὸ γνῶρισμα παντὸς χριστιανικοῦ οἴκου.

Εἶτα ἡ εὐφρόσυνος ἀτμόσφαιρα τῶν Κυριακῶν καὶ τῶν ἐορτῶν· αἱ οἰκογενειακαὶ ἐορταί, αἱ ἐορταί τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ φιλοξενίας, αἱ φιλικαὶ οἰκογενειακαὶ συναναστροφαί, καθ' ἃς ψάλλονται ὕμνοι τῆς Ἐκκλησίας· ἡ ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν βιβλίων ἢ λογοτεχνικῶν ἔργων, καλλιεργούντων τὸ λειτουργικὸν πνεῦμα· ἢ ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ χρῆσις τῶν λειτουργικῶν ἐγκολπίων, εὐχολογίων καὶ ὕμνων καὶ ὀργάνων οἰκογενειακῶν μουσικῶν ἐσπερίδων, κατὰ τὰς ὁποίας, πρὸς τοὺς ἄλλους, δύνανται νὰ χρησιμοποιῶνται καὶ ἐκλεκτοὶ δίσκοι ἐκκλησιαστικῆς βυζαντινῆς μουσικῆς ἢ ἀνάλογοι ταινίαι τοῦ μαγνητοφώνου· οἰκογενειακαὶ ἐκδρομαί, συνδυαζόμεναι μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς Θείας Λειτουργίας ἢ ἄλλων ἀκολουθιῶν εἰς γραφικὰ «ἐξωεκκλησιαστικά» ἢ ἐν τῷ οἴκῳ προβολὴ φωτεινῶν εἰκόνων καὶ ταινιῶν, ἀναφερομένων εἰς τὸ λειτουργικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας· ἢ ἐπίσκεψις ναῶν, μουσείων καὶ μνημείων, ἐχόντων σχέσιν πρὸς τὰς λειτουργικὰς τέχνας⁵⁵· ἢ ὑπὸ τῶν θυγατέρων ἰδίᾳ τῆς οἰκογενείας καλλιέργεια τῆς «ιεραῆς χειροτεχνίας καὶ διακοσμῆσεως» πρὸς δημιουργίαν ἀντικειμένων, χρησιμοποιουμένων εἰς τὴν λατρείαν⁵⁶· ἢ χρῆσις ἡμεροδεικτῶν, οἵτινες

ζομεν δ' ὅτι ἤδη κατεφάνη, ὅτι ἐκάστη τοιαύτη παιδικὴ δυστυχία ἐπηρεάζει τὴν παιδικὴν ψυχὴν, πρὸς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν κατεύθυνσιν.

Ἡ δυσμενὴς ὁμῶς ἡθικὴ δυστυχία ἐπὶ τὸν παῖδα δύναται κυριολεκτικῶς νὰ καταστῇ ἀφόρητος, ἐάν συσσωρευθῶν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ αὐτοῦ παιδὸς πλείονες δυστυχίαι, τοῦθ' ὅπερ καὶ συχνὸν ἐν τῇ ζωῇ.

II. 1) Πάντως γενικῶς εἰπεῖν ἐκ τῶν ἐκτεθεισῶν περιπτώσεων διαπιστοῦται ἐκδήλως, ὅτι ὁ κεν-

καθ' ἐκάστην ἡμέραν θὰ εἰσάγουν εἰς τὸ νόημα τῶν ἐορτῶν καὶ θὰ ἀναρριπίζουσι τὴν φλόγα τοῦ λειτουργικοῦ πνεύματος· ὁ ἐμπλουτισμὸς τῶν συλλογῶν τῆς οἰκογενείας μετὰ ὠραῖα εἰκονογράφα βιβλία⁵⁷ ἢ μετὰ ὠραίας εἰκόνας λειτουργικοῦ περιεχομένου καὶ ἢ ὑπὸ τῶν γονέων κατὰ καιροὺς ἐπεξηγήσεις τοῦ νοήματος καὶ τοῦ συμβολικοῦ περιεχομένου αὐτῶν· ἢ χρῆσις εὐχετηρίων καρτῶν, περιεχουσῶν εἰκόνας, σχετιζομένας πρὸς τὰς λειτουργικὰς ἢ ἐκκλησιαστικὰς μας τέχνας⁵⁸—πάντα ταῦτα εἶναι ἄριστα μέσα, ἅτινα θὰ ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιῶνται οὐ μόνον πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀγνῆς ψυχαιγενείας καὶ ἀληθοῦς τέρψεως τῶν μελῶν μιᾶς χριστιανικῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ καὶ πρὸς συνεχῆ καλλιέργειαν καὶ ἀναζωπύρησιν τοῦ λειτουργικοῦ πνεύματος ἐν αὐτῇ.

[Συνεχίζεται] **ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, δ.Θ.**
Καθηγητῆς τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν

σιαστηρίου δύναται νὰ εἶναι εἰς τῶν ἀρίστων σκοπῶν πάσης γυναικείας καλλιτεχνικῆς δεξιότητος, ἐκδηλουμένης ἐν τῇ χριστιανικῇ οἰκογενεῖᾳ. Ἡ φροντίς αὕτη ὁμοιάζει πρὸς τὴν ἄλειψιν τῶν ποδῶν τοῦ Κυρίου ὑπὸ τῆς Μαρίας μετὰ τὴν ἀλιτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου» (Ἰωάν. ιβ', 3 Πρβλ. Ματθ. κς', 7 καὶ Λουκ. ζ', 37) καὶ εἶναι μιᾶ ἐλαχίστη ἐκδήλωσις τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν εὐγνωμοσύνης δι' ὅλην τὴν ὁδοὺν τῶν πλουτῶν καὶ χρητῶν καὶ ἀτινῶν χορηγούντων εἰς ἡμᾶς διὰ τῆς λειτουργίας καὶ τῆς καθ' ἑλίου λατρείας. Πᾶσα χριστιανικὴ οἰκογένεια, ἥτις φιλοδοξεῖ κατὰ τι νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εὐπρεπῆ καὶ κατὰ πάντα ἀρμόζουσαν διακοσμῆσιν τῶν ἱερῶν θυσιαστηρίων, θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπαναλαμβάνη μετὰ τοῦ Wilhelm Löhe τὴν γνωστὴν προσευχὴν του, τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκει τις εἰς τὸ ἐν Neuendettelsau ἱδρυμα διακονισσῶν ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐνὸς διαμερίσματος, ἀφιερωμένου εἰς τὸ ἔργον τῆς ἱερᾶς διακοσμῆσεως: «ὦ Κύριε, Σὺ, ὁ Ὅποιος ἐδέχθης τὸ πολυτίμον μῦρον τῆς γυναικὸς, ποιήσον ὥστε πᾶσα ἡ ἐπιμέλεια, διὰ τῆς ὁποίας κοσμοῦμεν τοὺς ναοὺς καὶ τὰ θυσιαστήριά σου νὰ εἶναι ἐπίσης ἐν δοχεῖον αἰμοῦ νάρδου πιστικῆς πολυτίμου», ἐκκενοῦμενον ἐξ εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τῶν ποδῶν σου» (Irma E x n e r, Die Diakonie in der Paramentik ἐν Diakonissenbuch, Kaiserswerth 1935, σελ. 373-376. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἠραϊδες τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης—Αἱ διακονίαι διὰ τῶν αἰώνων, ἐν Ἀθήναις 1949, σελ. 194-195).

57. Περί τῆς σημασίας τῶν εἰκονογράφων βιβλίων ἰδὲ κατωτέρω.

58. Περί τῶν λειτουργικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν τεχνῶν πρβλ. τὸ ἔρθρον Φ. Κόντογλου, Αἱ ἐκκλησιαστικαὶ τέχναι ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ, περ. Ἀ' Ἐκκλησιαστικῶν, ἀρ. φ. 25, ἔτος 1957 σελ. 553-555.

53. Ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 83.

54. Ἀυτόθι. Πρβλ. Edmund K a l t, Biblische Archäologie, Freiburg im Breisgau 1934, σελ. 128.

55. Πρβλ. Christine de H e m p t i n n e, Liturgie an Apostolaat bij de Kinderen ἐν Jahrbuch für Liturgiewissenschaft, τόμ. 5, Münster 1925, σελ. 371.

56. Ἡ φροντίς διὰ τὸν στολισμὸν τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυ-

τρικὸς πυρὴν τῶν παιδικῶν τούτων δυστυχιῶν συγκεντροῦται εἰς ἠθικὸν καὶ ψυχικὸν κνημνὸν τοῦ νέου ἀνθρώπου, ὃν κατειργάσθη ἡ ἔλλειψις ἀγάπης καὶ διαπαιδαγωγήσεως μιᾶς παιδικῆς ψυχῆς. Διότι, τῇ ἀληθείᾳ, τὸ μείζον ποσοστὸν τῶν ἠθικῶς καὶ ψυχικῶς καταρρεόντων ἀνηλίκων, εἶναι τέκνα ἀποθαρρυνθέντα καὶ περιελθόντα εἰς τὴν ἀγωνίαν τῆς ἀνασφαλείας, διότι ἐστερήθησαν προστατευούσης στοργῆς.

Καὶ τὰ παιδιά ταῦτα δὲν τροφοδοτοῦσι βεβαίως μόνον τυχόν τὴν φυματίωσιν καὶ τὸ νεκροταφεῖον, ἀλλὰ κακῇ τῇ μοίρᾳ, πᾶσαν κοινωνικὴν σαπρίαν, φερ' εἰπεῖν τὴν φυλακὴν, τὴν ἀλητείαν, τὴν ἐπαιτείαν, τὴν ἐταιρίασιν καὶ τὴν φυγοπονίαν, τὴν ἀθεΐαν, τὰς ὑλιστικὰς καὶ μηδενιστικὰς κοσμοθεωρίας, τὸ ἀπαρτι καὶ τὴν ἀνατροπὴν, τὸ φρενοκομεῖον καὶ τὴν αὐτοκτονίαν καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐπαναλαμβάνομεν δὲ ὅτι πάντα τὰ ἀνθρώπινα ταῦτα τέκνα σχηματίζουσιν ἀντικοινωνικὴν στάσιν καὶ γίνονται πολέμιοι τῶν συνανθρώπων, διότι ἐνόμισαν ὅτι δὲν ἀγαπῶνται καὶ δὲν ἐκτιμῶνται καὶ δὲν προστατεύονται εἴτε ἐκ μέρους τῶν γονέων καὶ τῶν οἰκείων των, εἴτε ἐκ μέρους τῆς κοινωνίας. Ἐγένοντο ἐχθροὶ τῆς κοινωνίας, διότι ἐτραυματίστησαν ψυχικῶς καὶ ἠθικῶς παρ' αὐτῆς καί, εἴτε λανθάνοντως, εἴτε καὶ ἐνσυνειδήτως, τὴν ἐμίσησαν.

2) Γενικῶς, ἂς ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν, ὅτι τὰ θλιβερά ταῦτα βιώματα προκειμένου περὶ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἀποκτῶσιν ὄλως ἰδιαιτέραν σπουδαιότητα. Ἄπαντες οἱ τοιοῦτοι δυσμενεῖς ἐρεθισμοὶ δὲν παρέρχονται χωρὶς νὰ καταλείπωσιν ἴχνη ἐπικίνδυνα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἠθικῆς καὶ ψυχικῆς πτώσεως τοῦ νέου ἀνθρώπου. Καὶ ἐπειδὴ εἶναι λίαν πιθανόν, ὅτι ἡ ζωὴ του θὰ συνοδεύηται διαδοχικῶς ὑπὸ ποικίλων βιωμάτων πικρίας, θὰ δημιουργηθῇ μία ἄλυσος ἐκ θλιβερῶν καταστάσεων. Καὶ ἐντεῦθεν θὰ ἐκπηδήσῃ, ἀσυνείδητον, ἀντιβιολογικὸν καὶ ἀντικοινωνικὸν πρόγραμμα ζωῆς. Μὲ ἄλλας λέξεις θὰ διαμορφωθῇ μία ἐμπόλεμος κατάστασις ἐναντίον τῶν συνανθρώπων.

Ἡ διάθεσις αὕτη, ἐὰν ἐρευνηθῇ ψυχολογικῶς, ἐκφράζει ὅτι τὸ νεαρὸν ἄτομον εἶναι διαπεποτισμένον ὑπὸ ἀγωνιώδους συναισθήματος ἀδυναμίας προσαρμογῆς πρὸς τὰ αἰτήματα τοῦ περιβάλλοντος, ἐν ᾧ ζῆ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἐπέτυχε νὰ συμβιβάσῃ τὸ ἀτομικὸν πρὸς τὸ κοινωνικὸν συμφέρον. Τὸ νεαρὸν ἄτομον ἀρχίζει νὰ πιστεύῃ, ὅτι οἱ περίξ εἶναι φορεῖς κινδύνων διὰ τὴν προσωπικότητά του, διὸ ἀποφασίζει νὰ λάβῃ ἐναντι αὐτῶν καὶ ἀμυντικὴν καὶ ἐπιθετικὴν θέσιν, τοῦθ' ὅπερ ὑπενθυμίζει τὰς ιδέας καταδιώξεως τῆς ψυχιατρικῆς.

Ἀκριβῶς, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, θεμελιῶνται αἱ βάσεις τῆς ἀποξενώσεως ἀπὸ τοῦ περιβάλλοντος καὶ τοῦ ἀντικοινωνικοῦ φρονήματος.

Ὅσᾳκις δ' ὁ νέος ἄνθρωπος λάβῃ ἐχθρικὴν στάσιν ἐναντι τῆς κοινωνίας, ἐν τιοαύτῃ περιπτώσει αἱ πνευματικαὶ λειτουργίαι καὶ αἱ σωματικαὶ καὶ ψυχικαὶ δεξιότητές του, βῆμα πρὸς βῆμα, θὰ ἐξελιχθῶσι καὶ θὰ ἀναπτυχθῶσιν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ κεντρικοῦ τούτου σκοποῦ.

Ἡ ἀπαλὴ παιδικὴ ψυχὴ του ἐδίψα ἀγάπην! διότι μόνον ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς ἀγάπης ἀναπτύσσεται ὀγιῶς πᾶς ἄνθρωπος. Ἐὰν ἀντίκρυζε τὴν ἀγάπην ταύτην καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνθρωπίνης του ἀξίας, δὲν θὰ ἐλάμβανε τὴν ἐχθρικὴν στάσιν κατὰ τῶν συνυπαρχόντων, δὲν θὰ εἶχεν εἰς τὸ βῆθος τῆς ψυχῆς του τὰς ιδιότητας τοῦ ἀντικοινωνικοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἔλλειψις ἀγάπης καὶ ἀνθρωπίνης ἐκτιμήσεως τὸν κατήνησε μισάνθρωπον καὶ ἀπαίσιον εἰς τὴν ψυχὴν.

Ἀφοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἐν ἣ ἔζη, δὲν ἀπῆλαυεν ἀνθρωπίνης τιμῆς, ἤρχισε νὰ παλαίῃ κατ' αὐτῆς.

Καὶ τοιοῦτοτρόπως κατέληξεν εἰς σύγκρουσιν πρὸς τοὺς ἰσχύοντας γραπτοὺς καὶ ἀγράφους νόμους τῆς οἰκογενείας, τοῦ σχολείου, τοῦ ἐπαγγέλματος, τῆς πολιτείας, τῆς ἐκκλησίας. Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον περιήχθη εἰς ἠθικὴν κρίσιν, διότι ἔχει ἀπολέσει τὴν ἰσορροπίαν καὶ ἁρμονίαν τῆς ψυχῆς του.

3. Ἀποσπῶμεν ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Ἀτομικῆς ψυχολογίας, τοῦ Alfred Adler⁶⁹ τὰς ἀκολουθούσους σοφὰς ἀληθείας:

«Ἄλλ' ὦ ἄνθρωπε, εἶσαι ὃν κοινωνικόν, δὲν εἶσαι Ροβινσῶν, ἐγεννήθης διὰ νὰ συνυπάρχῃς. Ἐπλάσθης διὰ νὰ ἀγαπᾷς καὶ ἔχι διὰ νὰ μισῆς. Ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ πρωταρχικὴ λειτουργία τῆς ζωῆς, λειτουργία, τὴν ὁποίαν ζητεῖ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις. Εἶναι τὸ θετικόν, εἶναι ἡ ἀλήθεια. Τὸ μῖσος εἶναι ἀρνητικόν, δευτερογόνον, μὴ κείμενον ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει, εἶναι πλάνη. Ἄν βάλῃς ἐναντίον τῶν συνανθρώπων σου, τοῦτο πράττεις, διότι δὲν ἐδοκίμασες ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων τὴν ἀπαιτουμένην ἀγάπην. Ἄν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχες δοκιμάσει περισσότερο ἀγάπην, δὲν θὰ κατρεκύλιες, θὰ ἀπέβαλλες τὴν σφαλερὰν πεποίθησιν ὅτι ἡ κοινωνία εἶναι κακὴ. Δὲν θὰ ἐλάμβανες ἐχθρικὴν στάσιν ἀπέναντι τῆς, δὲν θὰ ἐμίσεις αὐτήν. Θὰ ἐμάνθανες τότε καὶ σὺ τὴν τέχνην τοῦ ἀγαπᾶν καὶ θὰ ἐπανάρχεσο εἰς τοὺς κόλπους τῆς φιλίας, προσφέρων ἐξ ὀλοκλήρου τὰς ὑπηρεσίας σου πρὸς αὐτήν».

Κρίνων τὴν διδασκαλίαν ταύτην ὁ πρὸς ὃν τρέφω εἰλικρινῆ ἀγάπην καὶ ἀπεριόριστον εὐγνωμοσύνην διδάσκαλός μου καθηγητῆς καὶ τέως ἐκπαιδευτικὸς σύμβουλος κ. Χαρίλαος Γκιτᾶκος παρατηρεῖ εὐστόχως:

«Δὲν νομίζετε ὅτι ὁ ψυχολογικὸς ἄμβων τοῦ Adler εὐρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν ἄμβωνα τῆς ἠθικῆς διδασκαλίας τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας, τῆς ἐκκλησίας τῆς ἀγάπης; Ὅτι τὸ κήρυγμα τοῦ μετὰ λόγου βιώσαντος σοφοῦ εἶναι τὸ κήρυγμα τῶν αἰώνιων τῆς χριστιανικῆς ἡμῶν πίστεως ἀληθειῶν, ἀκούμενον ἀπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ πεδίου;»

§ 7. Περὶ τῆς ἐνδεικνυομένης παιδαγωγικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν ἠθικῶν δυστυχιῶν τῶν ἐντὸς τῶν παιδικῶν ἰδρυμάτων περιθάλπομένων τροφίμων.

I. Καὶ ἔρχεται νῦν ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐντὸς τῶν διαφόρων παιδικῶν ἰδρυμάτων ἐργαζομένων πρὸς

69. «Χαρίλαος Γκιτᾶκος. Ὁ Adler ἀπέναντι τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Περιοδ. Ἀτομικὴ Ψυχολογία. Τόμος ΣΤ', Ἀθήναι, 1937» σ. 120 ἐπ.

παιδαγωγικήν αντιμετώπισιν τῶν ποικίλων δυστυχῶν τῶν ἐν αὐτοῖς ἐνδαιτωμένων ἀνηλίκων τροφίμων.

Διότι ἅπασαι αἱ ἐκτεθεῖσαι καὶ σκιαγραφηθεῖσαι τραγικότητες τῆς ζωῆς ἔχουσι κατὰ κανόνα ἰσχὺν προκειμένου περὶ πάντων σχεδὸν τῶν παιδικῶν ἰδρυμάτων, ἅτινα ἔθεντο ὡς σκοπὸν αὐτῶν τὴν περιθάλψιν παιδίων καὶ ἐφήβων. Τοῦτο δέ, διότι κανονικῶς ἐντὸς αὐτῶν περιθάλπονται οὐχὶ βεβαίως οἱ ζῶντες ὑπὸ ὀραλοῦς ὄρους οἰκογενειακοὺς παῖδες καὶ ἐφηβοί, ἀλλὰ συνήθως ἀνήλικοι, οἵτινες κατρεκύλισαν εἰς ἠθικὴν καὶ παιδαγωγικὴν ἐγκατάλειψιν συνεπείᾳ τῶν ποικίλων πληγμάτων τῆς ζωῆς των.

Τοῦτο ὁμως ἐν τελικῇ ἀναλύσει σημαίνει βεβαίως ὅτι βασικὴ ἀποστολὴ τῶν ποικίλων παιδαγωγικῶν ἰδρυμάτων, ἀσχέτως τῆς εἰδικωτέρας κατευθύνσεως ἐκάστου ἐξ αὐτῶν, εἶναι ὅπωςδὴποτε καὶ ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς παιδαγωγικῆς σωτηρίας τῶν ἐνδαιτωμένων νέων ἀνθρώπων. Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, θὰ ὀφείλει ἐκαστὸν ἐξ αὐτῶν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην, νὰ προσλάβῃ καὶ τὸν χαρακτήρα «παιδαγωγικοῦ ἰδρυματος».

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἡ ζωὴ καὶ ὁ ὄργανισμὸς καὶ ἡ λειτουργία τῶν διαφόρων παιδικῶν ἰδρυμάτων δέον νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὸν παιδαγωγικὸν τοῦτον ῥυθμὸν.

II. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς παιδαγωγικῆς ταύτης ἀρχῆς δέον νὰ ἀσκήσῃ ἐν πρώτοις ἀφθονον τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἐπὶ τὴν ὑφὴν τοῦ ἐργαζομένου ἐντὸς αὐτῶν προσωπικοῦ, τοῦ φυσικοῦ φορέως τῆς ἐπιτελουμένης παιδαγωγικῆς ἐργασίας. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην, δέον ἀνεξαιρέτως ἅπαντες οἱ ἐργαζόμενοι ἐντὸς τῶν παιδικῶν ἰδρυμάτων, ἀσχέτως ἀνωτέρας ἢ κατωτέρας θέσεως αὐτῶν καὶ ἀσχέτως τῆς ἀσκουμένης ὑφ' ἐκάστου εἰδικωτέρας ἐργασίας, ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ συνδυάζωσιν ὀρισμένας ἀπαραιτήτους παιδαγωγικὰς ιδιότητες καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀντιληφθῶσι σαφῶς ὅτι ὀφείλουσιν ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτῶν ἐντὸς τῶν παιδικῶν ἰδρυμάτων νὰ ᾧσιν οἱ φιλόστοργοι παιδαγωγοῦντες γονεῖς τῶν περιθάλπομένων παιδίων καὶ ἐφήβων. Καὶ νὰ ἐπιδιώκωσι δι' ὅλων τῶν δυνάμεων αὐτῶν καὶ μὲ ὀλόκληρον τὴν δυνάμιν τῆς ψυχῆς των τὴν παιδαγωγικὴν σωτηρίαν καὶ ἠθικὴν εὐτυχίαν τῶν νεαρῶν τούτων ἀποκλήρων ἀνθρωπίνων τέκνων.

Τὸ θέμα τοῦτο ἐνέχει ἐξέχουσαν πρακτικὴν σημασίαν. Διότι καὶ ἐὰν εἰς ἐξ ὅλων τῶν ἐργαζομένων εἶναι ἀντιπαιδαγωγικὸν ἄτομον, κινδυνεύει νὰ καταρρεύσῃ ὀλόκληρος ἡ ἀποστολὴ τῶν παιδικῶν ἰδρυμάτων.

Τὸ πρόβλημα δὲ τῶν παιδαγωγικῶν προσόντων εἶναι ὀλιγώτερον ζήτημα γνώσεως καὶ περισσότερον ζήτημα «καρδιάς». «Θὰ πελαγοδρομῇ πάντοτε ἡ ἀνθρωπίνη ἐπιστήμη μέσα στὴ σύγχυσι τῶν ἀφηρημένων, τῶν ψυχρῶν προγραμμάτων τοῦ ὀρθοῦ παιδαγωγικοῦ λόγου καὶ στὸ τέλος ἀπογοητευμένη, κουρασμένη θὰ παίρνῃ τὸν δρόμον πρὸς τὸ μυστικὸν τῆς διαπλάσεως μιᾶς διαλεκτικῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὅπως μᾶς τὸ ἐδίδαξεν ἡ Ἐσταυρωμένη Ἀγάπη ἀνάμεσα σὲ δυὸ κακούργους ἐπάνω εἰς ἓνα Γολγοθᾶν. Καὶ

θὰ πληροφορῇ ὅτι τὸ μυστικὸν τῆς διαμορφώσεως ἐκλεκτῆς καὶ ἱερᾶς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος δὲν εἶναι ἡ σοφία, τὸ πνεῦμα τοῦ παιδαγωγικοῦ προγράμματος, ἀλλ' ἡ καρδιά, ἡ ἀγάπη τῶν παιδαγωγούντων πρὸς τὰς παιδαγωγούμενας ψυχὰς. Ὅποιος ἀπὸ τοὺς παιδαγωγικοὺς ἡγέτας δὲν φλογίζεται ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸν παιδαγωγούμενον θὰ συνθέτῃ πιθανῶς ὠραῖα ἀρχιτεκτονικὰ θεωρητικὰ κατασκευάσματα, ἀλλὰ πάντως τὰ προγράμματά του αὐτὰ θὰ μένουσι νεκρά. Ἡ διαπαιδαγώγησις δὲν εἶναι σκέψις καὶ ψυχρὰ ἀνατομία, ὅπως θέλουσι νὰ ἐμφανίσουν ὀρισμένα περιεργὰ ἐπιστημονικὰ ρεύματα, ἀπόδειξις ἢ αὔξεισις τῆς ἐγκληματικότητος τῶν ἀνηλίκων ἐν Ἀμερικῇ, ἀλλ' εἶναι στοργή, ἀφοσίωσις, λατρεία, σπλάχνο»⁷⁰.

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δὲ ταύτην τονίζομεν ὅτι ἐντὸς τῶν παιδικῶν ἰδρυμάτων δέον νὰ γίνωνται δεκτοὶ μόνον «ἄνθρωποι τῆς καλωσύνης καὶ ἀνθρωποῦ τῆς ἀγάπης». Ἐπιστήμων, γνωρίζων ἀπὸ στήθους τὴν σύνολον παιδαγωγικὴν σοφίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν αἰώνων, ἀλλ' ἔχων ἔστω καὶ ποσοστὸν κακίας ἐν ἑαυτῷ, δηλητηριάζει τὴν παιδαγωγικὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ παιδικοῦ ἰδρυματος καὶ ὡς τοιοῦτος εἶναι ἀπολύτως ἀποκρουστέος εἴτε ὡς ἐπιστημονικὸς παιδαγωγικὸς συνεργάτης, εἴτε ὑπὸ οἰανδὴποτε ἑτέραν ιδιότητα ἐν τῷ παιδικῷ ἰδρυματι. Καὶ τοῦτο, διότι εἶναι ἱκανὸς νὰ καταφέρῃ τὰς μεγαλύτερας πληγὰς καὶ νὰ προξενήσῃ τὰς χειροτέρας βλάβας εἰς τὴν ψυχὴν τῶν νέων ἀνθρωπίνων βλαστῶν. Ἐν ᾧ ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς μία ἀπλή, ταπεινὴ καὶ ἀναλφάβητος καθαρίστρια, ἐὰν ἔχῃ «καρδιά γεμάτη ἀπὸ συμπόνια καὶ καλωσύνη», δύναται νὰ χαρίσῃ τὰς πλέον πολυτίμους παιδαγωγικὰς ὠφελείας εἰς τὰς παιδικὰς ψυχὰς. Πᾶς ἐργαζόμενος ἐντὸς τῶν παιδικῶν ἰδρυμάτων εἶναι παιδαγωγός. Καὶ εἰς παιδαγωγὸς δὲν εἶναι εἰς σύνονους καὶ ἐπιβλητικὸς ἀνθρωπος, ἀλλ' ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ (νὰ γίνεταί καὶ αὐτὸς παιδί καὶ νὰ χαμογελάῃ), «διότι ἄλλως ἔχει κάμει λάθος εἰς τὴν ἀποστολήν του»⁷¹.

Ἐνταῦθα δὲ φυσικὸν νὰ ἔρχωνται εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν αἱ εὐστοχοὶ παρεμφερεῖς παρατηρήσεις τοῦ ἐπιφανοῦς ἀνθρωπιστοῦ Desiderius Erasmus Y. Rotterdam (1467 - 1536) περὶ τῶν «κτηνωδῶν διδασκάλων». «Θὰ μάθωμεν εὐχαρίστως πᾶν ἀπὸ ἐκείνου, τοὺς ὁποίους ἀγαπῶμεν. Ἀλλ' ὑπάρχουν διδάσκαλοι τόσοι δυσάρεστοι διὰ τοὺς τρόπους των, ὥστε οὔτε αἱ γυναῖκες των δὲν ἠμποροῦν νὰ τοὺς ἀγαπήσουν, ἀνθρωποὶ μὲ πρόσωπον συνωφρωμένον, μὲ συναναστροφὴν ἀποκρουστικὴν, μὲ ἐκφρασιν κακῆς διαθέσεως καὶ τότε ἀκόμη, ὅταν ἔχουν τελείως καλῶς, ἀνίκανον νὰ εἴπουν μίαν χαριτολογίαν, μὲλις μειδιῶντες εἰς ἀπάντησιν μειδιάματος, θὰ ἔλεγέ τις ὅτι αἱ Χάριτες κατὰ τὴν γέννησίν των ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπόν των ἀπ' αὐτῶν. Ἐν τούτοις εἰς τοιού-

70. Πρβλ. ἀναλόγους σκέψεις καὶ ἐκφράσεις ὡς πρὸς τὴν ἐντολήν τῆς εὐπλαχνίας «Σταῦρος Π. Νικολαΐδης». Πίστις καὶ ζωὴ. Ἀθήναι. 1936.» σ. 43.

71. «Maurice Debesse. Οἱ σταθμοὶ τῆς ἀγωγῆς Μετάφρ. Λεων. Χρ. Κούλα. Ἀθήναι. 1957.» σ. 22.

τους ανθρώπους παραδίδουν την μόρφωσιν τῆς νεολαίας, νομίζοντας ὅτι τὸ σοβαρὸν τῶν πρὸσωπον ἀποδεικνύει διδάσκαλον ἱκανόν. Πρόκειται ἐν τῇ πραγματικότητι περὶ δημίων, οἵτινες ἐμπνέουν οὐχὶ ἐμπιστοσύνην, ἀλλὰ τρόμον εἰς τὰ παιδιά. Οὔτε οἱ γονεῖς δύνανται νὰ μορφώσουν τὰ τέκνα των, ἐὰν μεταχειρίζωνται τὸν φόβον. Τὸ πρῶτον, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ἐπιτύχουν, εἶναι ἡ ἀ γ ἄ π η. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔρχεται ὄχι ὁ τρόμος, ἀλλὰ τὸ σέβας, τὸ ὅποιον ἐπιτυγχάνει περισσότερον τοῦ τρόμου». Τοιαῦτα εἶναι αἱ γνώμαι τοῦ μεγάλου τούτου ἀνθρωπιστοῦ Ἐράσμου τοῦ ἐκ Ροττερδάμης, ζήσαντος πρὸ αἰώνων ὀλοκλήρων, περὶ προσόντων τῶν παιδαγωγούντων, μὴ ἀφιστάμεναι τῆς τελευταίας λέξεως τῆς συγχρόνου Παιδαγωγικῆς καὶ Σωφρονιστικῆς⁷².

III. Καὶ τοιουτοτρόπως ἐρχόμεθα νῦν εἰς τὴν ἀφετηρίαν τῆς ἐντὸς τῶν παιδικῶν ἰδρυμάτων ἀσκουμένης ὀμαδικῆς διαπαιδαγωγήσεως (Gemeinschaftserziehung). Ἐν κύριον σημεῖον τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς τυγχάνει ἡ προσωπικὴ ἡ σχέσις τοῦ προσωπικοῦ πρὸς τοὺς τροφίμους καὶ τῶν τροφίμων πρὸς τὸ προσωπικόν.

Ἡ πίστις ἐπὶ τὴν ἀξίαν τῆς παλαιότερας «σχέσεως τῆς αὐθεντίας» (Autoritätsverhältnis) ἔχει κλονισθῆ. Αἱ παιδαγωγικαὶ ἀξίαι καὶ οἱ παιδαγωγικοὶ κανόνες, οἵτινες ἐστηρίζοντο ἐπὶ τῆς αὐθεντίας, ἀπώλεσαν τὴν ἀπόλυτον δυνάμιν των. Οὕτω δὲ κατέβησε τὸ σύστημα τῆς αὐστηρᾶς στρατιωτικῆς πειθαρχίας, συνιστάμενον εἰς ἀπλήν διαταγὴν ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς καὶ εἰς ἀπλήν ὑποταγὴν ἀπὸ τῆς ἄλλης. Ἐν τῇ θέσει δὲ τῆς καθαρᾶς σχέσεως αὐθεντίας δέον νὰ ὑπεισέλθῃ καὶ κυριαρχήσῃ ἐν τῷ παιδικῷ ἰδρύματι ἡ μεταξὺ προσωπικοῦ καὶ νεαρῶν τροφίμων «σχέσις συναναστροφῆς» καὶ «σχέσις συντροφιάς» (Kameradschaftsverhältnis). Οὐχὶ πλέον σχέσις ὑπερκειμένου πρὸς ὑποκείμενον, οὐχὶ πλέον σχέσις τοῦ ἀνεπιλήπτου πρὸς τὸν ἐπιλήψιμον. ἀλλὰ σχέσις γονέως πρὸς τέκνον, μεγαλυτέρας ἡλικίας φίλου πρὸς νεαρῶτερον.

ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ὀφείλουσιν οἱ ἀποτελοῦντες τὸ προσωπικόν τῶν παιδικῶν ἰδρυμάτων, ἐὰν θέλωσι νὰ ἐπιδράσωσιν ἰσχυρῶς καὶ εὐνοϊκῶς ἐπὶ τὸν χαρακτήρα τῶν νέων ἀνθρώπων, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ συναισθανθῶσιν οἱ ἴδιοι, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐμπνεύσωσιν οἱ ἴδιοι εἰς τὴν ψυχὴν τῶν παιδίων καὶ ἐφήβων κατὰ σειρὰν ἐκ τ ἱ μ ἡ σ ἰ ν, ἐ μ π ἰ σ τ ο σ ὑ ν ἡ ν καὶ ἀ γ ἄ π η ν.

Θὰ ἐπιχειρήσωμεν νὰ ρίψωμεν βλέμμα καὶ εἰς τὰ τρία ταῦτα χαρακτηριστικὰ σημεῖα⁷³:

Καὶ ἐν πρώτοις ἀναφορικῶς πρὸς τὴν «ἐκτίμησιν». Ἡ προσέκλισις τῆς ἐκτιμήσεως ἐκ μέρους τῶν τροφίμων ἤρτηται ἐκ τῆς προσωπικῆς ἀξίας καὶ τῆς προσωπικῆς ἱκανότητος τοῦ ἐργαζομένου. Ἐὰν ὁ ἐργαζόμενος στερηθῆται τοῦ δώρου τῆς ἱκανότητος ὡς

προσωπικότητος, ἀπαρὰ πᾶσαν φιλικὴν συντροφίαν μὲ τὰ παιδιά), νὰ ἐμπνέῃ ταυτοχρόνως τὸ προσήκον σέβας εἰς αὐτὰ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῆ ἀπὸ οἰωνδῆποτε ἐκ μέρους των ἀναιδειῶν καὶ θραυστήτων, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν εἶναι καλὸς παιδαγωγός. Ἄλλως τε ἐν τῇ πράξει εἶναι γνωστὸν ὅτι συνήθως ἐντὸς τῶν διαφόρων ἰδρυμάτων υποβάλλουσι τὰς περισσοτέρας καταγγελίας καὶ τὰ περισσότερα παράπονα ἐναντίον τῶν τροφίμων κατὰ κανόνα ἀκριβῶς ἐκείνοι οἱ ὑπάλληλοι, οἱ ὅποιοι ἀπολαμβάνουσι τὴν ὀλιγωτέραν ἐκτίμησιν ἐκ μέρους τῶν τελευταίων. Ὁ δὲ ἱκανὸς παιδαγωγός δὲν ἔχει ἀνάγκην σκληρῶν διώξεων καὶ μέτρων, ἵνα ἐμπνεύσῃ τὴν θερμὴν ἐκτίμησιν.

Πλὴν, ὡς ἤδη ἐλέχθη, μόνῃ ἡ τοιαύτη ἐκτίμησις δὲν ἐπαρκεῖ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ παιδαγωγικοῦ ἔργου. Ἔχει καθήκον ἐκ παραλήλου ὁ ἱκανὸς παιδαγωγός νὰ ἐμπνεύσῃ ταυτοχρόνως καὶ «ἐμπιστοσύνην» εἰς τὰς παιδικὰς ψυχὰς. Ὅσοι δὲ τυχόν ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μετὰ παιδίων ἐντὸς ἰδρυμάτων, θὰ ἔχωσιν ἐπαρκῶς ἀντιληφθῆ, μετὰ πόσης μεγίστης δυσκολίας κερδίζεται ἡ τοιαύτη ἐμπιστοσύνη. Πάντως πάρα πολλοὶ ἀποτυγχάνουσι, διότι οἱ ἴδιοι εἶναι δύστιστοι καὶ περιχαρακωμένοι ἐν τῷ ἑαυτῷ των. Ἄρα οὔτε τὴν ἰδικὴν των ἐμπιστοσύνην δύνανται νὰ χαρίσωσιν εἰς τοὺς ἄλλους, ἀλλ' οὔτε καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἄλλων δύνανται νὰ κερδίσωσιν.

Ἐν τέλει δέον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι διὰ μιαν ἐπιρροὴν πλαστικὴν τοῦ χαρακτήρος τοῦ παιδαγωγουμένου τροφίμου εἶναι ἀνάγκη τέλος νὰ δημιουργηθῆ σύνδεσμος «ἀγάπης» μεταξὺ παιδαγωγούντων καὶ παιδαγωγουμένων. ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην δὲν νοοῦμεν ἀπλήν «συμπόνιαν», ἀλλ' ἕνα τελειῶς προσωπικὸν δεσμὸν ἀνθρώπου πρὸς συνάνθρωπον. Διότι κατὰ τοιοῦτον τρόπον πλέον ἢ διαπαιδαγωγῆσι δὲν θὰ ἐμφανίζεται ὡς καταναγκασιμὸς, ἀλλ' ὡς ἀρωγὴ πρὸς αὐτοδιαπαιδαγωγῆσιν. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρατηροῦμεν καὶ ὀρισμένον περίεργον, τὸ ὅποιον συναντᾶται πολλάκις ἐντὸς διαφόρων παιδικῶν ἰδρυμάτων. Δηλονότι ὅτι ἐνίοι ἐργαζόμενοι ἐντὸς τούτων καταπιέζουσι τὸν ἑαυτὸν των, ἵνα μὴ ἐκδηλώσωσι συναισθήματα ἀγάπης ἀπέναντι τῶν νεαρῶν τροφίμων, φοβούμενοι ὅτι τοιουτοτρόπως θὰ ἀπολέσωσιν ἀφ' ἑνὸς τὸ κύρος των καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ παρασυρθῶσι παρὰ τῶν παιδαγωγουμένων, ἀντὶ νὰ παρασύρωσιν αὐτούς. Εἶναι ἡ μνημονευθεῖσα βορειοαμερικανικὴ ἀντίληψις, ἡ διδάσκουσα ὅτι ὁ ἱκανὸς παιδαγωγός ὀφείλει νὰ ἐργάζεται ὡς ἄλλος ψυχρὸς, ἀκαμπτος χειρουργὸς ἱατρός. Τοιουτοτρόπως ὅμως οἱ οὕτω σκεπτόμενοι καὶ οὕτω συμπεριφερόμενοι ὑπάλληλοι ἀπλῶς ἀποστεροῦνται ἐνὸς ἰσχυροτάτου παιδαγωγικοῦ μέσου, δημιουργοῦσι δὲ ταυτοχρόνως ἀσυνέτως καὶ ἠθικὰς καὶ ψυχικὰς δυστυχίας εἰς τὰ παιδιά, τῶν ὁποίων ἡ ψυχὴ ἀναπτύσσεται ὑγιῶς μόνον ἐντὸς ἀτμοσφαιρας ἀγάπης.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ

Καθηγητῆς τῆς Ἑγκληματολογίας ἐν τῇ Παντείῳ Ἀνωτάτῃ Σχολῇ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, Διευθυντῆς τοῦ Ἀνωτάτου Φροντιστηρίου Κοινωνικῆς Προνοίας τοῦ Βασιλικοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος

72. «Δημητρίου Γ. Μωραΐτου Ἱστορία τῆς Παιδαγωγικῆς. Ἀθήναι. 1953.» σ. 79.

73. Ἐπὶ τῶν σημείων τούτων εὐρέως λαμβάνω ὑπ' ὄψιν μου τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἐπιλέκτου διδασκάλου μου καθηγητοῦ τῆς Παιδαγωγικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀμβούργου Curt Bondy «Pädagogische Probleme im Jugendstrafvollzug. Mannheim, Berlin und Leipzig, 1925.» σ. 30 ἐπ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Αί ένοριακαί βιβλιοθήκαι.

Μία από τας ώραιότερας έκδηλώσεις τής εκκλησιαστικής μας ζωής είναι καί ή φιλότιμος προσπάθεια, τήν όποίαν καταβάλλουν πολλοί εκ τών έφημερίων μας, όπως δημιουργήσουν «ένοριακάς βιβλιοθήκας». Πολλοί δέ είναι αί επιστολαί, τας όποιας λαμβάνομεν, όπως ενισχύσωμεν τήν προσπάθειαν ταύτην.

Καί έστω τοῦτο έμπρακτος χριστιανική απάντησις εις τας συχνάς μεμψιμοιρίας, αί όποται ακούονται διά τας έλλείψεις καί τήν ελαττωματικήν κατάρτισιν τοῦ έφημεριακού μας κλήρου.

Βεβαίως οὔδεις άμφισβητεῖ, ότι πολλά άκόμη πρέπει νά γίνουν. Καί ότι καί σφάλματα δυνατὸν νά διαπραττῶνται καί παραλείψεις νά συμβαίνουν. Τά ζητήματα όμως οὔδέποτε προάγονται με δξείας συζητήσεις καί με έμπαθεῖς ενίοτε επιθέσεις καί επικρίσεις. Ἄλλά με τήν ήρεμον καί καλόπιστον συζητικότητα καί έρευναν.

Καί άναμφιβόλως, πᾶς άμερόληπτος καί μη έδελουτυφῶν κριτής, δέν είναι δυνατὸν εἰμῆ νά συνομολογήσῃ, ότι εις πλεῖστα σημεία ή μεταβολή πρὸς τὸ καλύτερον είναι αισθητοτάτη. Καί ότι διαρκῶς άνιούσα καί εις πνευματικότητα καί εις κοινωνικήν δράσιν είναι ή Ἐκκλησιαστική μας ζωή.

Ἐπάρχον παραδείγματα δράσεως Μητροπολιτῶν μας, τὰ όποια διόλου δέν δυσκολευόμεθα νά χαρακτηρίσωμεν ὡς εκκλησιαστικά. Διότι έχομεν ὑπ' ὄψει τήν τελείαν ανεπάρκειαν τών μέσων, τὰ όποια ὑπῆρχον εις τήν διάθεσίν των. Καί έχομεν επίσης παραδείγματα έφημερίων μας, οἱ όποιοι με τήν ζωήν τους καί με τὰ επιτεύγματα τους καταναγάζουν τὰς μικράς ή μεγάλας κοινωνικάς ομάδας εν μέσω τών όποίων εργάζονται.

Ταῦτα πάντα — χωρὶς νά υπομνήσωμεν καί τὸ μαρτύριον τών ὑπερτριακοσίων ὑπὲρ πίστεως καί πατριδος σφαγιασθέντων έφημερίων μας — πείθουν ότι όχι μόνον δέν ὑφίσταται ὑποτονία εις τήν Ἐκκλησιαστικήν μας ζωήν, ἀλλ' ότι τὸνναντίον ή άγάπη τοῦ Χριστοῦ καταφλογίζει καί έμπνέει τοὺς εκκλησιαστικούς μας λειτουργούς, οἱ όποιοι εργάζονται άθορόβως εις τὸν άμπελῶνα τοῦ Κυρίου, ακολουθοῦντες τὸ Ἐυαγγελικὸν «μη γνώτω ή άριστερά σου τί ποιεῖ ή δεξιά σου».

Δυστυχῶς όμως, ενῶ επισημαίνονται τόσοσν εντυπωσιακῶς τὰ τυχόν σφάλματα καί αί τυχόν παραλείψεις, οὔδέποτε εἶδομεν εξαίρομένην τήν φερέπον κοινωνικήν δράσιν καί τήν πλήρη ενθουσιώδους παλμοῦ πνευματικῆν ζωτικότητα καί δραστηριότητα, δι' ἧς προάγεται ὑπὸ τοῦ ἱερατείου μας τὸ καλὸν εν μέσω τοῦ Ἔθνους μας, διά τὸ όποιον ή άγία μας Ἐκκλησία ήτο καί είναι ή ζωοποιοῦσα ψυχή του.

«Ἄνοικτὸν» ή «διεστρεβλωμένον»;

Ἄπό πάσιω τής Β' Ἑλληνικῆς Ἐυαγγελικῆς Ἐκκλησίας τών Ἀθηνῶν εκκυκλοφόρησε προσφάτως εν άρχοῦντως εκτενές βιβλίον, τὸ όποιον έχει τὸν τίτλον «Τὸ Ἐυαγγέλιο άνοικτὸ». Ἄλλά δυστυχῶς τὸ βιβλίον τοῦτο, ὑπεραμνόμενον τών δογματικῶν πλανῶν τοῦ Προτεσταντισμοῦ, αποτελεί ἔμμεσον καί εν πολλοῖς άμεσον προσπάθειαν άναιρέσεως τών δογμάτων τής Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Νομίζομεν, ότι ή έκδοσις τοῦ βιβλίου τοῦτου, ὡπερ παρουσιάζει τὸ Ἐυαγγέλιον οὐχι άνοικτὸν, ἀλλ' ὄλως διεστρεβλωμένον, ὑπῆρξεν ὄλως άστοχος. Ἐν πρώτοις τὸ ἔργον αὐτὸ φέρει διά μίαν άκόμη φοράν εις τὸ φῶς τής δημοσιότητας τὰς έσωτερικάς αντιφάσεις καί τὰ μειονεκτήματα τοῦ άπεξενωμένου εκ τοῦ φωτός τής παραδόσεως προτεσταντικοῦ ὑποκειμενισμοῦ, ὅστις ὑπῆρξεν ή αίτία τής δημιουργίας τών άναριθμῆτων προτεσταντικῶν αίρέσεων καί παραφυσάδων. Ἐπειτα τοιαῦτα βιβλία γεννοῦν άμφιβολίας καί έσωτερικούς κλονισμούς καί εις αὐτοὺς τοὺς ὄπαδούς τοῦ προτεσταντικοῦ δόγματος. Ἐπὶ πλέον δέ οὐδόλως είναι ἐποικοδομητικά διά τὸ γνήσιον οἰκουμενικὸν πνεῦμα, ὅπὸ τοῦ όποίου κατ' ἔξοχήν πρέπει νά διέπτηται μία χριστιανική μειονότης, ήτις καταφάσκει τήν ιδέαν τής οἰκουμενικῆς κινήσεως καί δέν θέλει νά δημιουργῶνται έσωτερικά συγκρούσεις εν τῇ ψυχῇ τών μελῶν, ἅτινα συγκροτοῦν τήν μειονότητα ταύτην.

Ἄς εἰπίσωμεν.

Ἀπολύτως σύμφωνα πρὸς ὅσα εἶπομεν εις τὸ κύριον άρθρον τοῦ προηγουμένου φύλλου τής «Ἐκκλησίας» είναι τὰ ὑπὸ τής συνεργάτιδος τής έφημερίδος «Τὰ Νέα» Μαρίας Ἀμαριώτου γραφέντα περὶ τής άνάγκης τής άναβιώσεως τοῦ Πανελληνίου εορτασμοῦ τής εορτῆς τών Τριῶν Ἱεραρχῶν.

«Ἡ εγκατάλειψις, γράφει, τοῦ επισήμου εορτασμοῦ τής ήμέρας τους ἀπὸ τήν ελληνική παιδεία είναι μιά σχεδὸν προδοσία. Οἱ ενδοξοί αὐτοί πατέρες άποτελοῦσαν σύμβολο τής Παιδείας... Ἀπὸ τὸ πιδ φημισμένο ὡς τὸ πιδ άσήμαντο σχολεῖο... ή Εἰκόνα τους ἐθύμιζε σ' ὄλους τής Παιδείας τὸ χρέος καί τήν ὑψηλή της αξία... Νά παύσῃ όμως ὁ έπίσημος σχολικὸς εορτασμός τών Τριῶν Ἱεραρχῶν, ή άληθινή μέρα τοῦ Δασκάλου σὲ Πανελλήνιο, αὐτὸ τονώνει τήν εγκατάλειψις τής πίστεως τοῦ λαοῦ σὲ δάσκαλό του καί κλονίζει τοῦ τελευταίου τή θέσι...».

Μετὰ τὰς τοιαύτας διαπιστώσεις, ἄς εἰπίσωμεν ότι ή επιθυμητή εκπαιδευτική μας αναγέννησις εις τὸ προσεχές μέλλον θα εκδηλώσῃ τήν προσήλωσίν της εις τὰ Ἑλληνοχριστιανικά ιδεώδη, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καί διά τής προσπαθείας πρὸς Πανελλήνιον πανηγυρικὸν εορτασμόν τής εορτῆς τών Τριῶν Ἱεραρχῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ιερά Σύνοδος

Κατά την Συνεδρίαν τῆς 24ης παρελθόντος μηνός ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προέτεινε τὴν σύγκλησιν τῆς Ἱεραρχίας διὰ τὴν 1ην προσεχοῦς Ὀκτωβρίου συμφώνως τῷ Καταστατικῷ Νόμῳ, ὑπομνήσας ὅτι ἤδη πρὸ τῶν διακοπῶν τῶν Χριστουγέννων εἶχε ληφθῆ ἐπ' αὐτοῦ σχετικὴ ἀπόφασις τῆς Ἱ. Συνόδου. Οὕτως ἀπεφασίσθη, ὅπως ἡ Ἱ. Σύνοδος εἰς μίαν τῶν προσεχῶν συνεδριῶν αὐτῆς ἐπιληφθῆ τῶν θεμάτων τῆς συγκληθησομένης Ἱεραρχίας.

— Τῆ 31ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός ἀπεφασίσθη ἡ ἀνεγερσις ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ μνημείου πεσόντων ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος κληρικῶν, κατηρτίσθη δὲ πρὸς τοῦτο εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου καὶ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Χαλκίδος κ. Γρηγορίου, Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου, Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἰωακείμ καὶ Ἐδέσσης κ. Διονυσίου.

— Κατὰ τὴν Συνεδρίαν τῆς 4ης ἀρξαμένου μηνός ὠρίσθησαν ὡς ἀντιπροσωπευτικὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἐπιτροπὴν οἱ Σεβ.

Συνοδικοί Σύμβουλοι: Κορινθίας κ. Προκόπιος καὶ Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων.

'Αρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Τῆ 26ῃ παρ. μηνός Ἰανουαρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος προέστη τῆς Θείας Λειτουργίας ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Χαλανδρίου.

— Τῆ 27ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Βαφειαδακείου κληροδοτήματος.

Αὐθημερόν ἐδέχθη τὸν κ. Γόντικαν καὶ τὸν κ. Νικολόπουλον, ἐκπροσώπους τοῦ Ἑλληνοαμερικανικοῦ Ἴνστιτούτου.

— Τῆ 28ῃ Ἰανουαρίου προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῆ 29ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Κίτιου κ. Ἀνθίμου. Τὴν Α. Μ. ἐπεσεκέφθησαν ὡσαύτως οἱ ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντες Σεβ. Μητροπολίται Σάρδεων καὶ Ἰκονίου.

— Τῆ 30ῃ Ἰανουαρίου, ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Πανεπιστημιακῷ Ναῷ Κα-

Τὸ ζήτημα τῆς Οὐνίας.

Ἡ εὐρεῖα δημοσιότης, τὴν ὁποίαν ἔλαβε τὸ ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀποσταλὲν πρὸς τὸν Πάπαν ἔγγραφο, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγένετο λόγος εἰς τὰ «Χρονικά» προηγουμένου φύλλου τῆς «Ἐκκλησίας», ἀποδεικνύει, ὅτι τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ εἶναι σπουδαιότατον. Πράγματι τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὸ μείσθη ἔκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς σημασίας ζήτημα τῆς Οὐνίας.

Ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἔχει τονισθῆ ὑπὸ σοβαρῶν μελετητῶν τοῦ θεσμοῦ τῆς Οὐνίας, αὕτη εἶναι ὅπως ἐπιβλαβὴς εἰς τὸ ζήτημα τῆς προσεγγίσεως μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν, διότι δηλητηριάζει συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως τὰς σχέσεις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν. Ὅθεν ὀρθότατα τονίζεται ἐν τῷ ἔγγραφῳ τούτῳ, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ βαθμιαία ἄρσις τοῦ μεγάλου τούτου ἐμποδίου πρὸς προσέγγισιν τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων καὶ ὅτι τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν δεόν να εἶναι ἡ μὴ ὀνομασία διαδόχου τοῦ ἀποθανόντος ἀρχηγοῦ τῆς Λατινικῆς ἐν Ἑλλάδι Οὐνίας. Ἀληθῶς, τὸ ἄξιον πάσης ἐξάρσεως ἔγγραφον τοῦτο, ὄπερ ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ Κοσμήτορος καὶ πάντων τῶν καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, διαπνέεται ὑπὸ τοῦ γνησίου οἰκουμενικοῦ καὶ καθολικοῦ πνεύματος τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ Θεολογίας.

'Εκκλησιαστικαὶ Στέγαι Νεότητος.

Ἡ «Ἐκκλησία» ὀφείλει να ἐξάρῃ τὸ γεγονός τῆς ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κίτιου κ. Βαρνάβα ἀνεγέρσεως ἐν Κατερίνῃ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Στεγῶν Νεότητος (Θηλέων καὶ Ἀρρέων κερωρισμένως), περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὴν στήλην τῶν «Χρονικῶν».

Μελετητήρια μετὰ βιβλιοθήκης, ἐργαστήρια, ψυχαγωγία, παιγνίδια καὶ ἄλλαι μορφωτικαὶ ἀπασχολήσεις ὑπὸ ἐκκλησιαστικῆν ἐποπτείας καὶ καθοδή-

γησιν, θὰ τεθοῦν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς νεότητος διὰ τὴν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἀριωτέραν καὶ πλέον ὠλοκληρωμένην ἀνάπτυξιν αὐτῆς.

Ἡ σημασία τοῦ ἔργου τούτου εἶναι προφανῆς. Εἰς μίαν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ εὐότης ἀναζητεῖ νέους τρόπους μορφώσεως καὶ ψυχαγωγίας, τὸ να ἐρρηται ἡ Ἐκκλησία να ἐπισυνάγῃ τὴν νεολαίαν ὡς ἡ ὄρνις τὰ νοσία ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς, διὰ να παράσχη εἰς τοὺς νέους ὅ,τι ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς νοσταλγίας των καὶ διὰ να προφυλάξῃ συγχρόνως αὐτοὺς ἀπὸ ἄλλους βλαβεροῦς τρόπους ψυχαγωγίας καὶ κακῆς ἀπασχολήσεως, εἶναι γεγονός ὑψίστης σημασίας. Ὅθεν ἡ ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κίτιου ἰδρυοῦς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Στεγῶν Νεότητος ἀποτελεῖ ὄντως πρᾶξιν ρηξικέλευθον καὶ πεφωτισμένην.

'Ἐπὶ τῇ εἰκοσαετηρίδι.

Ἡ συμπλήρωσις εἰκοσαετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ «Ἀκτίνες» δικαίως ἐχαίρεισθη ὡς εἰς σταθμὸν εἰς τὴν πνευματικὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου μας. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν συμφωνῆ ἢ δὲν συμφωνῆ τις πλήρως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ περιοδικοῦ τούτου ἀκολουθουμένην γραμμὴν, οὐδόπως εἶναι δυνατόν να παραγνωρίσῃ, ὅτι τοῦτο συντελεῖ τὰ μέγιστα εἰς τὴν διαφώτισιν τῶν ἀναγνωστῶν του ἐπὶ πλείστον ζητημάτων, ἀναφερομένων εἰς τὰς σχέσεις τοῦ Χριστιανισμοῦ πρὸς τὰς διαφόρους πτυχὰς καὶ ἐκδηλώσεις τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐδχόμεθα, ὅπως εἰς τὸ μέλλον τὸ περιοδικὸν τοῦτο παρουσιάσῃ ἀκόμη μεγαλυτέραν ἐπιτυχίαν καὶ ἀκτινοβολίαν, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ προσφορὰ του θὰ ἦτο μείσθη, ἐὰν—οὐχὶ περιστατικῶς, ἀλλὰ συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως—ἔστρεφε τὸ ἐνδιαφέρον του καὶ πρὸς συστηματικὴν ἐξαρσιν καὶ προβολὴν τῶν θησαυρῶν τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως. Ὁ λειτουργικὸς λ. χ. πλοῦτος τῆς Ἐκκλησίας μας θὰ ἠδύνατο να ἀπασχολῆ πάντα τὰ τεύχη τοῦ καλοῦ τούτου περιοδικοῦ, ὄπερ ὁμολογουμένως εἶναι λίαν ἀγαπητὸν εἰς χιλιάδας ἀναγνωστῶν.

πνικαρέας, έν συνεχεία δέ μετέβη εις την Αΐθουσαν Τελετών του Πανεπιστημίου, ένθα ό άκαδημαϊκός και καθηγητής του Πανεπιστημίου 'Αθηνών κ. Π. Μπρατσιώτης έξεφώνησε τόν πανηγυρικόν της ημέρας.

— Τη 4η Φεβρουαρίου ό Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Δ.Ε.Π.

— Τη έπομένη, 5η Φεβρουαρίου, ή Α. Μακαριότης προήδρευσε συνεδρίας του Συμβουλίου του κληροδοτήματος 'Αχιλλοπούλου.

Τό άπόγευμα της αύτης ημέρας ό Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος έπεσκέφθη την έν 'Ηλιουπόλει 'Ι. Μονήν της Θεομήτορος.

— Τη 6η Φεβρουαρίου ό Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών κ. Θεόκλητος παρέθεσε γεύμα έν τη 'Ι. Μονή Πεντέλης, εις ό παρεκάθησαν οι Σεβ. Συνοδικοί Σύνοδροι, οι Καθηγηταί της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου 'Αθηνών και άλλαι έκκλησιαστικά προσωπικότητες.

— Τη 7η 'Ιανουαρίου ό Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος, συνοδουόμενος υπό των Σεβ. Μητροπολιτών 'Αττικής και Μεγαρίδος κ. 'Ιακώβου και Κορινθίας κ. Προκοπίου, έπεσκέφθη τόν Πρωθυπουργόν κ. Κ. Καραμανλήν, μεθ' οδ συνέζητησε τό θέμα της μισθοδοσίας του Κλήρου, της περιουσίας του Ο.Δ.Ε.Π. και λοιπά ζητήματα, άφορώντα εις την 'Εκκλησίαν.

Αύθημερόν έδέχθη τόν 'Υπουργόν των 'Εξωτερικών κ. 'Αβέρωφ.

Τό άπόγευμα της αύτης ημέρας προήδρευσε συνεδρίας του Κεντρικού Συμβουλίου της 'Αποστολικής Διακονίας.

— Τη 9η Φεβρουαρίου ό Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος παρέστη εις την τελετήν της έγκαταστάσεως του νέου Πρυτάνεως του Πανεπιστημίου 'Αθηνών κ. Γεωργίου Μαριδάκη.

Τό έσπέρας της αύτης ημέρας έχοροστάτησεν εις τόν Πανηγυρικόν έσπερινόν του έορτάζοντος 'Ι. Ναού 'Αγίου Χαραλάμπους 'Ηλυσιών.

— Κατά τό διαρρυσαν 15ήμερον ή Α. Μακαριότης ό 'Αρχιεπίσκοπος κ. Θεόκλητος έδέχθη ώσαύτως τόν κ. Μαλαμίδα, τόν αιδεσ. Δόν Διλέρνια, τόν Διευθυντήν του Θεραπευτηρίου «Σωτηρία», τόν 'Αμερικανόν κ. Γιούγκταλ, τόν στρατηγόν κ. Μπουτσικάρη κ. ά.

'Ιερά Μητρόπολις Κίτρους

'Ο Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας τη 15η 'Ιανουαρίου προέστη συσκέψεως έν τῷ Μητροπολιτικῷ Οίκῳ των Γυμνασιαρχών και τῶν Διευθυντῶν τῶν Δημοτικῶν Σχολείων της πόλεως διά τόν καταρτισμόν του προγράμματος έορτασμοῦ τῶν Τριῶν 'Ιεραρχῶν. Συμφώνως πρὸς τό πρόγραμμα τούτου, ό Σεβασμιώτατος τη 30η 'Ιανουαρίου έλειτούργησεν έν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ χάριν τῶν μαθητῶν του Γυμνασίου της πόλεως, έτέλεσε δ' έν τέλει έπιμνημόσυνον δέησιν υπέρ τῶν αοιδίμων Ιδρυτῶν, ευεργετῶν και διδασκάλων τῶν 'Εκπαιδευτικῶν 'Ιδρυμάτων, μεθ' ἣν προέστη εις την έν τῷ Α' Δημοτικῷ Σχολείῳ δοθεῖσαν δεξίωσιν. 'Εν συνδυασμῷ πρὸς την ὡς άνω έορτήν ό Σεβασμιώτατος, παρισταμένων τῶν άρχῶν και του Ιερατεῖου της πόλεως, καθηγητῶν και διδασκάλων, μαθητῶν και μαθητριῶν, έτέλεσε τά έγκαίνια τῶν 'Εκκλησιαστικῶν Στεγῶν Νεότητος, της τῶν θηλέων και της τῶν άρρένων. 'Η μέν 'Εκκλησιαστική Στέγη Νεότητος (Θηλέων) στεγάζεται εις ὠραιότατον και εύρυχωρότατον κτίριον έν τῷ προαυλίῳ του Μητροπολιτικοῦ Ναῦ, ή δέ τῶν 'Αρρένων στεγάζεται εις έν ένοικιασθέν κτίριον παρά τόν Μητροπολιτικόν Ναόν. Μελετητήρια μετὰ βιβλιοθήκης, εργαστήρια, ψαχαγωγία, παιγνίδια και άλλαι μορφωτικά άπασχολήσεις, υπό 'Εκκλησιαστικήν έποπτείαν και καθοδήγησιν, θά τεθοῦν εις την διάθεσιν της μαθητιώσης και εργαζομένης νεότητος διά την από πάσης πλευρᾶς άρτιωτέραν άνάπτυξιν αύτης.

'Ιερά Μητρόπολις Παραμυθίας

Καθ' ό πληροφορούμεθα έκ Παραμυθίας, έγένετο εκεί μετὰ πάσης μεγαλοπρεπειας ή ένθρόνισις του νέου Μητροπολίτου Παραμυθίας, Φιλιατῶν και Γηρομερίου κ. Τίτου. 'Η τελετή της ένθρόνισσεως έγένετο εις τόν ιερόν ναόν του Νεκροταφείου της πόλεως, δεδομένου ότι ή πόλις της Παραμυθίας στερεΐται ναού. 'Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Τίτος, εὐθὺς ἔμα τη αναλήψει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ἤρξατο μεριμνῶν πρὸς έπίλυσιν τῶν πολλαπλῶν ζητημάτων, άτινα άπασχολοῦν την 'Ι. Μητρόπολιν. Οὕτω την έπομένην της ένθρόνισσεως αὐτοῦ ἀπηύθυνεν έκκλησίην πρὸς τούς έμπόρους της πόλεως, ζητήσας την οικονομικήν ένίσχυσιν αὐτῶν διά την άνέγερσιν Ναοῦ έν Παραμυθία. 'Ηδη ό έμπορικὸς κόσμος της πόλεως έθεσεν εις την διάθεσιν του Σεβασμιωτάτου τό ποσόν τῶν 45 χιλιάδων δραχμῶν. 'Εξ άλλου, ό Σεβ. Μητροπολίτης κ. Τίτος, γνωρίζων πρὸ της έλευσεως του την έλλειψιν ναοῦ έν τη πόλει, έφερην ἐξ 'Αθηνῶν ποσόν 30 χιλιάδων δραχμῶν, ὅπερ πρὸς τόν αὐτόν σκοπόν έδωρήθη υπό άνωνύμου εις τόν Σεβασμιώτατον. Παραλλήλως ό Σεβασμιώτατος ἤρχισε περιοδεύων έν τη έπαρχία αὐτοῦ, έπισκεφθεῖς την 'Ηγουμενίτσαν, την Πάργαν, τούς Φιλιάτες και πολλά έκ τῶν χωρίων της έπαρχίας αὐτοῦ, γενόμενος πανταχοῦ ένθουσιωδῶς δεκτός. 'Ωσαύτως ό Σεβασμιώτατος καθιέρωσεν έσπερινὰς ὁμιλίαις καθ' έκάστην Κυριακήν έν Παραμυθία, συνέστησεν 'Ομιλον Νέων και Νεανίδων, έπεσκέφθη τό Τάγμα Προκαλύψεως, πρὸς τούς άνδρας του ὁποῦο ὁμίλησε καταλλήλως, έπεσκέφθη τούς στρατιώτας τῶν συνοριακῶν φυλακῶν, κομίσας την εύλογίαν της 'Εκκλησίας, γενικῶς δέ ή έλευσις του Σεβασμιωτάτου έγένετο άπαρχῇ θρησκευτικοῦ συναγερευοῦ έν τη έπαρχία Παραμυθίας.

'Ιερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων

'Επ' εύκαιρία της «'Εβδομάδος του παραστρατημένου Παιδιοῦ», έγένοντο έν Καρδίτση, πρωτοβουλία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων κ. Κυρίλλου, δύο συσκέψεις, εις ἃς έλαβον μέρος ό Νομάρχης Καρδίτσης, ό Δήμαρχος της πόλεως, αι Διοικητικά 'Αρχαί, οι 'Επιθεωρηταί 'Εκπαίδεσεως, οι Γυμνασιάρχαι, οι πρόεδροι τῶν έπιστημονικῶν και έπαγγελματικῶν Σωματείων και αι λοιπαί άρχαί.

Εισηγήσεις επί του θέματος της προστασίας του παραστρατημένου παιδιοῦ έκαναν ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Κύριλλος, ό Εισαγγελεὺς και ό Δικαστής άνηλικῶν, άπεφασίσθη δέ ὅπως άναδιοργανωθῆ ή 'Εταιρεία Προστασίας 'Ανηλικῶν πρὸς καλύτεραν και άποτελεσματικότεραν παρακολούθησιν του παραστρατημένου παιδιοῦ. Πραλλήλως έγένοντο εις αίθούσας, Ναοὺς και Σχολεία ὀλοκλήρου της περιφερείας σχετικαί ὁμιλιαί.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

'Αρχιεπισκοπή 'Αμερικής

Εις την πολιτείαν 'Αριζόνα τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν 'Αμερικής λειτουργοῦν σήμερα πέντε 'Ορθόδοξοι 'Εκκλησιαί και έν Μοναστήριον, Ιδρυθῆν υπό του Ρώσου 'Αρχιεπισκοπῆτος Παχωμίου. Σημειωτέον ότι πρὸ 20ετίας εις 'Αριζόνα δέν ὑπήρχεν οὐδέ εις Ιδιόκτητος 'Ορθόδοξος Ναός. 'Ωσαύτως σημαντική είναι ή 'Ορθόδοξος Ιεραποστολική κίνησις εις την περιόχην ταύτην και ή άναπτυσσομένη υπό τῶν 'Ορθόδοξων Κοινοτήτων χριστιανική δράσις.

— Εις τό έν Ν. 'Υερσέη Πανεπιστήμιον του Πρίστον Ιδρύθη 'Ορθόδοξος Φοιτητική 'Ενωσις υπό την έπωνυμίαν «'Ο 'Ιερός Φώτιος». Σκοπὸς της έν λόγῳ Φοιτητικῆς 'Ενώσεως είναι ή τέλεσις 'Ορθόδοξων Λειτουργιῶν, δεδομένου ότι, ὡς συμβαίνει και εις τά Πανεπιστήμια Κολούμπια και Χάρβαρτ, οι σπουδα-

σταί, διὰ νὰ γίνουν δεκτοί εἰς τὰς ἐξετάσεις, πρέπει νὰ προσαγάγουν πιστοποιητικά, εἰς τὰ ὁποῖα νὰ ἐμφαίνεται ὅτι παρηκολούθησαν ὠρισμένον ἀριθμὸν λειτουργιῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Τὸ ἐπίσημον δελτίον τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας «Πάνταινος» εἰσήλθεν ἤδη ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ τρέχοντος ἔτους εἰς τὸ πεντηκοστὸν ἔτος ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του. Ἐπὶ τῇ ἐπετεῖῳ ταύτῃ τοῦ Χρυσοῦ Ἰωβιλαίου τοῦ περιοδικοῦ θὰ ἐκδοθῇ Ἀναμνηστικὸς Τόμος, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ δημοσιευθοῦν κατάλληλοι τῇ περιστάσει συνεργασίαι, τὰς ὁποίας οἱ βουλούμενοι δύνανται ν' ἀποστείλωσι πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ μέχρι τοῦ προσεχοῦς Ἰουνίου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Δυνάμει τοῦ Νόμου περὶ προστασίας τῶν μνημείων πολιτισμοῦ εἰς τὴν Σερβίαν εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους 170 ἀρχαῖοι ναοὶ καὶ μοναστήρια. Μέχρι τοῦδε ἐγένοντο πολλὰ προσπάθεια διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν μνημείων αὐτῶν καὶ τὴν συντήρησιν τῶν τοιχογραφιῶν τῶν.

Διὰ τὸ πρόβλημα τῆς συντηρήσεως τῶν μνημείων αὐτῶν ἡ «Πολίτικα» τοῦ Βελιγραδίου ἔγραψε τὴν 24ην Ἰανουαρίου μεταξύ τῶν ἄλλων τὰ ἑξῆς: «Ἡ κατάστασις εἰς τοὺς ἐπὶ μέρους ναοὺς καὶ τὰ μοναστήρια θέτει σήμερον τὸ δὲ ζήτημα τῆς μετατροπῆς τῶν εἰς καθαρῶς μουσειακὰ ἰδρύματα. Μετὰ τὴν ἐπίπνον ἐργασίαν, ὅπως ὁ πολῦτιμος εἰκονογραφικὸς πλοῦτος, ἐγκαταλελειμμένος ἐπὶ αἰῶνας, ἐπανέληθ' εἰς τὴν ζωὴν καὶ διαφυλαχθῆ διὰ τὰς ἐπερχομένας γενεάς, ἡ τέλεισι τῆς λατρείας ἀρχίζει νὰ ἀπειλῇ τὰ καλλιτεχνικὰ ἔργα, ἡ ἐξαιρετος ἀξία τῶν ὁποίων ἐπιβάλλει τὴν ἐπιστημονικὴν διαφύλαξιν καὶ περιποίησιν».

—Καθ' ἃ γράφει τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Συλλόγου ὀρθοδόξων ἱερέων Γιουγκοσλαβίας «Βέσνικ», ἐπικεῖται ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ κατ' ἐπαρχίας σύλλογοι τῶν ὀρθοδόξων ἱερέων ζητοῦν εἰς τὰς συνελεύσεις τῶν τὴν τροποποιήσιν τοῦ Καταστατικοῦ ἐπὶ τὸ δημοκρατικώτερον καὶ τὴν προσαρμογὴν του πρὸς τὴν σημερινὴν πραγματικότητα.

—Τὸ ἴδιον περιοδικὸν συνιστᾷ τὴν ἀποβολὴν ἐκ τοῦ Συλλόγου τῶν ὀρθοδόξων ἱερέων Γιουγκοσλαβίας τῶν μελῶν ἐκείνων, ποῦ δὲν δεικνύουν προθυμίαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἑναντι τοῦ Συλλόγου καὶ διακείνται ἐχθρικῶς πρὸς αὐτόν.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΦΙΛΛΑΝΔΙΑΣ

Ἡ αὐτόνομος Ὀρθόδοξος Ἀρχιεπισκοπὴ τῆς Φιλανδίας, ἥτις ἰδρύθη τῷ 1923 διὰ Πατριαρχικοῦ Συνοδικοῦ Τόμου, περιλαμβάνει 80.000 πιστῶν ἢ 2% τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας. Αὕτη ἀναγνωρίζεται ὡς ἡ δευτέρα Ἐκκλησία τοῦ Κράτους. Οἱ πλείστοι τῶν Φιλανδῶν ἀνήκουν εἰς τὴν Λουθηρανικὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία θεωρεῖται ὡς ἡ πρώτη Ἐκκλησία τοῦ Κράτους. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ρωμαιοκαθολικῶν ἀνέρχεται εἰς 2.000 περίπου άτομα.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία τῆς Δυτικῆς Γερμανίας διὰ ποιμαντορικῆς ἐγκυκλίου κάμνει ἐκκλησίαν εἰς τοὺς Γερμανοὺς Καθολικοὺς, ὅπως καταβάλλουν πᾶσαν προσπάθειαν, ἵνα τεθῇ τέρμα εἰς τὴν πλῆμυραν τῶν μικτῶν γάμων μεταξύ Καθολικῶν καὶ Διαμαρτυρομένων, ἥτις παρατηρεῖται ἀπὸ τοῦ τερματισμοῦ τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Ἡ ἐγκύκλιος αὕτη, ὑπογραφομένη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Κολωνίας, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Μονάχου καὶ

ἄλλων μελῶν τῆς Συνόδου τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, δὲν ἀφορᾷ κυρίως εἰς πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἤδη ἔχουν ἔλθει εἰς γάμου κοινωνίαν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς πρόσωπα, ἅτινα βαδίζουσιν πρὸς τὸν γάμον ἢ εἶναι γονεῖς, ἔχοντες τέκνα εἰς ἡλικίαν γάμου. Ἡ ἐγκύκλιος τονίζει, ὅτι αἱ ἐκ τοιούτων γάμων οἰκογένειαι σπανίως εἶναι εὐτυχεῖς, διότι τὸ θρησκευτικὸν ζήτημα ἀποτελεῖ πάντοτε ἀφορμὴν προστριβῶν. Τέλος διὰ τῆς ἐγκυκλίου συνιστᾶται εἰς τοὺς νέους νὰ ἀποφεύγουν τὰς γνωριμίας μετὰ νεανίδων, ἀνηκουσῶν εἰς τὸ ἀντίθετον δόγμα, διότι συχνάκις, ὅταν ἡ γνωριμία καθίσταται στενωτέρα, εἶναι εἰς αὐτοὺς ἀδύνατον νὰ πνίξουν τὴν φωνὴν τῆς καρδίας τῶν.

— Αἱ τουριστικαὶ ὑπηρεσίαι τοῦ Βατικανοῦ ἐξέδωκαν ὁδηγὸν τῆς Ἀγίας Πόλεως εἰς τὴν ρωσικὴν γλῶσσαν, διότι προβλέπουν αὔξησιν τῶν ἐκ Ρωσίας ἐπισκεπτῶν. — Ἡ ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἰαπωνίας ἀπέστειλε πρὸς τὸ ἐν Βρυξέλλαις Ποντιφικὸν Περίπτερον «Ἄστου τοῦ Θεοῦ» ζωγραφικὸς πίνακας, φωτογραφίας, κούκλας καὶ διάφορα ἐγγώρια εἶδη τέχνης βάρους ἐνὸς τόννου, ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἐν Ἰαπωνίᾳ χριστιανικὴν ζωὴν.

— Τὸ 37ον Διεθνὲς Εὐχαριστιακὸν Συνέδριον θὰ συγκροτηθῆ τῷ 1960 ἐν Μονάχῳ τῆς Βαυαρίας.

— Ὁ Καρδινάλιος Βαλέρι, Πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου ἐπὶ τῶν Μοναχικῶν, Ταγματῶν, ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου ἐν Ρώμῃ Ποντιφικοῦ Ἰνστιτούτου «Βασίλισσα τοῦ Κόσμου», ἔνθα ἀπὸ τοῦ 1954 μοναχὰ ἐξ ἄλλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου παρακολουθοῦν ἀνώτερα μαθήματα Θεολογίας, Φιλοσοφίας καὶ ἄλλων θεμάτων. Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος φοιτοῦν 250 μοναχὰ τριάκοντα ἐθνικοτήτων, ἀνήκουσαι εἰς 90 μοναχικὰ τάγματα.

— Ὁ Σεβ. Ἐγκον Τουρκάνυι, ἄλλοτε Γραμματεὺς τοῦ Καρδινάλιου Μιτσοζέντυ, θεωρηθεὶς ἐνοχὸς ἀντεπαναστατικῆς δράσεως ἐν Οὐγγαρίᾳ, κατεδικάσθη ὑπὸ δικαστηρίου τῆς Βουδαπέστης εἰς ἰσόβια δεσμά. Ὡσαύτως δέκα καὶ πέντε ἄλλοι Κληρικοὶ, θεωρηθέντες ἐνοχοὶ διὰ τὴν ἰδίαν ὑπόθεσιν, κατεδικάσθησαν εἰς φυλάκισιν μέχρι δέκα ἐτῶν.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Ὡς πληροφορεῖ ἡμᾶς τὸ περιοδικὸν «Church of England Newspaper», κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τῶν Ἐπιφανείων εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀγγλικανικὸν καθεδρικὸν ναὸν τοῦ ἁγ. Γεωργίου ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος τῆς ἀγγλικανικῆς ἐπισκοπῆς Ἰορδανίας, Λιβάνου καὶ Συρίας ὁ ἄραψ κληρικὸς Najib Cub'ain. Ὁ νέος ἐπίσκοπος εἶναι ὁ πρῶτος ἄραψ ἱερεὺς, ὅστις ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Ἀγγλικανισμοῦ ἀνέρχεται εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα. Τὴν χειροτονίαν ἐτέλεσεν ὁ ἀγγλικανὸς ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων, συμπαραστατούμενος ὑπὸ ἄλλων ἀγγλικανῶν Ἐπισκόπων τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ἡ λειτουργία ἐτελέσθη εἰς τὴν ἀραβικὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ τὸ εὐαγγελικὸν καὶ ἀποστολικὸν ἀνάγνωσμα, ὡς καὶ οἱ λόγοι τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ νέου ἐπισκόπου, ἀνεγνώσθησαν εἰς τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν. Εἰς τὴν χειροτονίαν παρευρίσκοντο ἀντιπρόσωποι τῶν ἀραβικῶν χωρῶν καὶ τῶν διαφόρων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὁμολογιῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

— Ὡς πληροφοροῦμεθα ἐκ τοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβούριας Dr. Geoffrey Fisher κατεδίκασε προσφάτως τὴν χρῆσιν τῆς μεθόδου τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως.

— Ὁ ἀγγλικανὸς ἱερεὺς Αἰδ. Ἰντάιρ, ἐφημέριος μιᾶς ἐνορίας τοῦ Λονδίνου, ἵνα ὑπογραμμίσῃ τὴν διαφθορὰν τῶν νέων τῆς Μ. Βρετανίας, ἔγραψε τὸν «Δεκάλογον τῆς σημερινῆς νεολαίας», ὃν ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἐφημερίδα». Συμφῶνας πρὸς τὸν Δεκάλογον τοῦτον, ἡ Βρετανικὴ νεολαία θεωρεῖ τὰς ἐντολάς τοῦ Μωϋσέως ὡς ἀνοησίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἀνακοινούται, ὅτι ἡ Ἑλληνική Κοινότης Πόρτ Ἑλίζαμπεθ (Νότιος Ἀφρική) ζητεῖ ἐφημέριον-διδάσκαλον. Μηνιαῖος μισθός λίραι Ἀγγλίας χάρτιναί 60 μετὰ κατοικίας κλπ. χρεωδῶν. Προτιμᾶται ἔγγαμος κληρικός. Διὰ περισσότερας πληροφορίας ἀποταχθεῖτε εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς (Γραμματεία).

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρὸς τὸν Ἀρχιμ. Κωνσταντῖνον Παπαλουκᾶν
(Ἄγνωστου διαμονῆς)

Καλοῦμέν σε, ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν ἐνεργουῦντος ὡς ἀνακριτοῦ, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 12)Δ)

22.1.58 ἐντολῆς τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, καὶ εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ Παγκρατίου, τὴν 10ην Μαρτίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 10ην π. μ., ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ ἀποδιδομένων σοι κατηγοριῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰανουαρίου 1958

Ὁ Ἀνακριτὴς
Ἀρχιμ. Βασίλ. Γιαννακάκης.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σύρου, Τήνου κλπ.

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρὸς τὸν Ἱεροδιάκονον Φ. Πολέμην
(Ἄγνωστου διαμονῆς)

Καλοῦμέν σε, ἵνα ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν, ἐνεργουῦντος ὡς Ἐκκλησιαστικοῦ ἀνακριτοῦ, δυνάμει τῆς

παιαίων προλήψεων», περιφρονεῖ πλήρως τὴν γνώμην τῶν γονέων, χρησιμοποιοῖ καὶ αὐτὸν τὸν φόνον ἢ τὴν κλοπὴν ἢ τὸ ψεῦδος πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ὕλιστικῶν ἐπιδιώξεων τῆς καὶ θεωρεῖ ὡς τι ἀπολύτως φυσικὸν τὴν ἀνηθικότητα καὶ τὴν μοιχείαν.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Οἱ πάστορες τῶν προτεσταντῶν σπουδαστῶν τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, συνελθόντες εἰς ἐιδικὴν συνέδριον, ἐξέδωκαν φυλλάδιον, δι' οὗ ὑπεραμύνονται τῆς ἀθωότητος τοῦ ἐν Λειψία ἡγέτου τῶν χριστιανῶν σπουδαστῶν Πάστορος Ὑρήολδ Schmutzler, ὅστις προσφάτως ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Γερμανίᾳ κατεδικάσθη εἰς καταναγκαστικά ἔργα πέντε ἐτῶν, κατηγορούμενος ὡς ὑποκινητὴς ἀντικαθεστωτικῶν ἐκδηλώσεων. Τὸ φυλλάδιον ὑπογραφομένον ὑπὸ τοῦ Πάστορος τῶν σπουδαστῶν Peter Kreyssig, γενικοῦ γραμματέως τῶν «εὐαγγελικῶν κοινοτήτων σπουδαστῶν» ἐν Γερμανίᾳ, ἀναφέρει, ὅτι καὶ πολλοὶ ἄλλοι χριστιανοὶ σπουδασταὶ τῆς Ἀνατολικῆς Γερμανίας κατεδικάσθησαν ἢ ἐτοιμάζονται νὰ καταδικασθοῦν εἰς καταναγκαστικά ἔργα. Τὸ φυλλάδιον καταλήγει εἰς τὰς ἐξῆς χαρακτηριστικὰς φράσεις:

«Εἴμεθα μάρτυρες καὶ διακηρύττομεν εἰς ὅλοκληρον τὸν κόσμον, ὅτι ἡ καταδίκη τοῦ πάστορος τῶν σπουδαστῶν Schmutzler ἐγένετο ἐπὶ παραβίασει τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Οἱ κατηγοροὶ τοῦ κατεχράσθησαν τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ πρὸς τιμωρίαν τῆς ἀδικίας καὶ ἐπιβράβευσιν τῆς δικαιοσύνης.

Πιστεύομεν ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ἐλέους καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θὰ διακηρυχθῆ μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία διὰ πασῶν τῶν δοκιμασιῶν καὶ ὀδυνῶν τῆς θὰ χωρῆ εἰς τὴν τελειώσιν τῆς».

Ὡσαύτως οἱ αὐτοὶ Γερμανοὶ πάστορες ἀπέστειλαν μῆνυμα πρὸς τὴν «Παγκόσμιον Συνομοσπονδίαν Χριστιανῶν Φοιτητῶν» (World's Student Christian Federation), δι' οὗ καταγγέλλουν τὴν καταδίκην τοῦ πάστορος Schmutzler καὶ τῶν χριστιανῶν σπουδαστῶν καὶ προσεύχονται, ὅπως ὁ Θεὸς ἀποκαταστήσῃ τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἐνισχύῃ τοὺς νέους ὁμολογητάς, συγχωρήσῃ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἐκκλησίας καὶ φωτίσῃ αὐτοὺς πρὸς μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἡ πρώτη ἐκ τῶν δύο ἐτησίων συνελεύσεων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, θὰ λάβῃ χώραν ἐν Ράγκμπυ τῆς Ἀγγλίας, μεταξύ 10 καὶ 14 Φεβρουαρίου 1958.

— Τὸ Τμήμα «Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας» ἀπεφάσισε νὰ ἀυξήσῃ τὴν βοήθειάν του πρὸς τὰς δοκιμαζόμενας Ἀνατολικὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας Μέσης Ἀνατολῆς, ἀποστείλαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ τὸν Εἰδικὸν αὐτοῦ γραμματέα κ. Ραῦμόνδον Μάξγουελλ.

— Ὁ ἐπίσκοπος Dibelius, εἰς ἐκ τῶν Προέδρων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, προήδρευσε συσκέψεως ἐν Βερολίνῳ, ἥτις ἠσχολήθη μετὰ τὴν δυνατότητα τῆς εὐρωπαϊκῆς συνεργασίας ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Κατὰ τὴν σύσκεψιν αὐτὴν ἰδιαιτέρως ἐτονίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς διατηρήσεως τῆς εἰρήνης ἐν τῷ κόσμῳ. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν ἐξεδόθη ἀνακοινωθὲν, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐξεφράζετο ἡ ἱκανοποίησις διὰ τὸ μέχρι τοῦδε συντελεσθὲν ἔργον ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους εὐρωπαϊκῶν ἐκκλησιῶν καθὼς καὶ ἡ ἐλπίς ὅτι τὰ οὐσιώδη εὐρωπαϊκὰ ζητήματα θὰ συζητῶνται τοῦ λοιποῦ μετὰ μεγαλυτέρας προσοχῆς καὶ ὑπὸ εὐρυτέρου πνεύματος. Τὸ ἀνακοινωθὲν κατέληγεν μετὰ τὴν εὐχὴν, ὅπως ἡ συνεργασία τῶν Ὀρθοδόξων, Ἀγγλικανικῶν καὶ Προτεσταντικῶν ἐκκλησιῶν καταστῆ ἐν τῷ μέλλοντι στενωτέρα.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Πρωτοβουλία τοῦ χριστιανικοῦ συμβουλίου τῆς Νιγηρίας, ἐγένετο ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι τῆς 20ῆς Ἰανουαρίου ἐν τῷ Ibadan τῆς Νιγηρίας σύναξις τῶν ἐκπροσώπων τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ἀφρικῆς. Οἱ σύνεδροι ἐγένοντο ἐπίσημως δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου τῆς Δυτ. Νιγηρίας, ὃ δὲ πρωθυπουργὸς ἀφ' ἑνὸς ἀπηύθυνεν εἰδικὸν χαιρετιστήριον μῆνυμα καὶ ἠυχήθη πρὸς εὐδόωσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐξέφρασε τὴν λύπην του διὰ τὴν διάρρῃσιν τοῦ κόσμου εἰς δύο ἰδεολογικὰς ἀντιμαχόμενα στρατόπεδα, καταλήξας μετὰ τὴν εὐχὴν ὅπως τὰ 750 ἑκατομμύρια τῶν χριστιανῶν ἐνωθῶν, ἵνα ἀποτρέψουν τὴν πορείαν τοῦ κόσμου πρὸς τὴν καταστροφὴν. Οἱ ἀντιπρόσωποι ἐξεπροσώπων 21 ἀφρικανικὰς χώρας, τὰς δὲ ἐργασίας παρηκολούθησεν ἀντιπροσωπεία τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἐγένοντο διάφοροι εἰσηγήσεις καὶ ἀνεπύχθησαν πλεῖστα θέματα ἀναφερόμενα εἰς τὰς σχέσεις Κράτους καὶ Ἐκκλησίας, Ἐκκλησίας καὶ Πολιτικῆς, Ἐκκλησίας καὶ οἰκονομικῆς ζωῆς, ἰδιαιτέρως δὲ ὑπεγραμμίσθη ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν ἡ σημασία καὶ ἡ συμβολὴ τῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων τοῦ παρόντος. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν, ἡ συνέλευσις ἀπηύθυνε χαιρετισμὸν πρὸς ὅλας τὰς χριστιανικὰς ἐκκλησίας τῆς Ἀφρικῆς.

ὕπ' ἀριθ. 146 τῆς 1 Φεβρουαρίου ἔ. ἔ. διαταγῆς τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σύρου κλπ. εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου τὴν 10ην τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἔ. ἔ. καὶ ὥραν 10ην π. μ., ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ τῇ ἀποδιδομένῃ σοι κατηγορίᾳ.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι ἐὰν δὲν ἐμφανισθῆς τῇ ὥς ἄνω ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ, ἡ ἀνάκρισις σου θὰ θεωρηθῆ περτωθεῖσα καὶ ἄνευ τῆς ἀπολογίας σου, καὶ θέλει δικασθῆ ἐρήμην.

Ἐν Σύρῳ τῇ 6 Φεβρουαρίου 1958

Ὁ Ἀνακριτὴς

Ἀρχιμ. Γρηγόριος Μαραγκός.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγίων Ἀναργύρων Καραβᾶ-Πειραιῶς ὑπαρχούσης κενῆς θέσεως ἐνὸς τακτικοῦ ἐφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικά διὰ τὰ περαιτέρω. Τὸ πρῶτιστον ἔσται τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5ῃ Φεβρουαρίου 1958

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος.

Ἱ. Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Ἡ Ἱ. Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22 προκηρύξεως αὐτῆς, συνωδᾶ τῷ ἄρθρῳ 26 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλομένους, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Ἀλευρούς-Πελλάνης.

Ἐν Σπάρτῃ 9 Ἰανουαρίου 1958

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Διονύσιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Α. Ν. 2200/1940, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ταξιάρχων Ἀσωμάτου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθοῦν ὑποψήφιοι ἐφημέριοι τοῦ ὡς ἄνω Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 15ῃ Ἰανουαρίου 1958

† Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀργολίδος

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὡς κατωτέρω ἐκτίθενται κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ πιστοποιητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου ἱερέως τῆς χηρευούσης ἐφημεριακῆς θέσεως Ὑπαντῆς Χριστοῦ Λημῶν.

Κανονικὰ προσόντα: Ἄμεμπτος βίος, ἦτοι ἀποφυγὴ σαρκικῶν παρεκτροπῶν, χαρτοπαιξίας, οἰνοποσίας, κλοπῆς κλπ.

Νόμιμα προσόντα: Ὅσα ὀρίζονται ἐν τοῖς ἄρθροις 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων».

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 22ᾳ Ἰανουαρίου 1958

† Ὁ Ἀργολίδος Χρυσόστομος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἄρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν Ἀγίου Νικολάου Γουργιανῶν—Ρωμανοῦ, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Ἄρτῃ τῇ 23ῃ Ἰανουαρίου 1958

† Ὁ Ἄρτης Σεραφεῖμ.

Ἱερὰ Μητρόπολις Γρεβενῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωσιν ὑπαρχουσῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Ἐφημερίων εἰς τὰς ἀκολουθοῦσας Ἐνορίας τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐπαρχίας: 1) Γρεβενῶν, 2) Ἐξάρχου, 3) Ἀνθρακιάς, 4) Γεωργίτσας, 5) Γρηᾶς, 6) Δεσπότου, 7) Ἰτέας, 8) Κατάκαλης, 9) Κιβωτοῦ, 10) Κοσματίου, 11) Μεγάρου, 12) Μικρολεισοῦρας, 13) Μικρολειβάδου, 14) Μοναχίου, 15) Παλιουργιάς, 16) Περιβολοῦ, 17) Πηγαδίτσας, 18) Πριονίων, 19) Πόρου, 20) Προσβόρου, 21) Σαρακίνας, 22) Ταξιάρχου, 23) Τρικώμου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς ἐφημεριακὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «Ἐκκλησία», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Γρεβενοῖς τῇ 24 Ἰανουαρίου 1958

† Ὁ Γρεβενῶν Φίλιππος.

Ἱερὰ Ἐπισκοπὴ Πέτρας

Καλοῦμεν, συμφώνως τῷ Α. Ν. 2200/1940 ἄρθρ. 46 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ 29 τοῦ Α. Ν. 540/1945, τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἐνορίας Πλάτης Λασηθίου καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα (ἄρθρ. 47 καὶ 48) Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 27 καὶ 28 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 546/1945 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως», ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικόν «Ἐκκλησία» καὶ εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικά, μετὰ τῆς σχετικῆς αἰτήσεως.

Ἐν Νεαπόλει τῇ 25ῃ Ἰανουαρίου 1958.

† Ὁ Πέτρας Δημήτριος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Τοῦ ἐν Πατιοπούλῳ Βάλτου Ἱεροῦ Ναοῦ «Ἅγιος Γεώργιος» καὶ 2) τοῦ ἐν Θεριακισίῳ Βάλτου Ἱεροῦ Ναοῦ «Παμμέγιστοι Ταξιάρχαι» προκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 586/1941 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως

καί συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 2200/1940 ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Μεσολογγίῳ, τῆ 30ῆ Ἰανουαρίου 1958

† Ὁ Αἰτωλοακαρνανίας Ἱερόθεος.

Ἱερά Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἰκαρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: 1ον) Τὰ ἄρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2ον) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 536/1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν Ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθόδοξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος» καὶ 3ον) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 540/1945 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ἁγίου Γεωργίου» τῆς Κοινότητος Μαυρατζαίων· Σάμου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἡμῶν προκηρῦξεως εἰς τὸ Περιδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὀριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Λιμένι Βαθέος Σάμου, τῆ 31ῆ Ἰανουαρίου 1958

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εἰρηναῖος.

Ἱερά Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς τρίτης κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Πάτραις Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Παντανάσσης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἐν λόγω ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας «Ἐκκλησία», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Πάτραις τῆ 5ῆ Φεβρουαρίου 1958

† Ὁ Πατρῶν Κωνσταντῖνος.

Ἱερά Μητρόπολις

Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Κάτω Σταυρῷ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ἁγία Παρασκευή», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 585/1941 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 2200/40 ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Ἀρναίᾳ τῆ 5 Φεβρουαρίου 1958

† Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου Κυπριανός.

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Μοδίῳ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ἁγία Τριάς», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ

Ἐφημερίων» ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 585/1941 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 2200/40 ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Ἀρναίᾳ τῆ 5 Φεβρουαρίου 1958.

† Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου Κυπριανός.

Ἱερά Μητρόπολις Φλωρίνης· Ἀλωπίας καὶ Ἐορδαίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς καὶ τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 50 τῆς κωδικοποιηθείσης Ἐνοριακῆς Νομοθεσίας καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κάτωθι κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων: 1ον) Τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ἁγίου Μηνᾶ» τῆς Ἐνορίας τοῦ χωρίου Ἐμπορίου - Ἐορδαίας καὶ 2ον) Τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ «Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου» τῆς Ἐνορίας τοῦ χωρίου Κούπας - Παιονίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω Ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα ἡμῶν τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά των, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου Ἐφημερίου.

Ἐν Φλωρίνῃ τῆ 6ῆ Φεβρουαρίου 1958

† Ὁ Φλωρίνης· Ἀλωπίας καὶ Ἐορδαίας Βασίλειος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΝΤΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ
† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ΙΑΚΩΒΟΣ
† Ὁ Κασσανδρείας ΚΑΛΙΝΙΚΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδ. Κ. Σπεράντσα, Παράλληλον ἐνίσχυσιν τῆς Ἐκκλησίας.

Μητρ. Μεσσηνίας Πολυκάρπου (†), Αἱ παραβολαὶ τῶν ταλάντων καὶ δέκα παρθένων (συνέχεια).

Σεβ. Μητροπ. πρ. Λήμνου κ. Βασιλείου, Τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γινώμαι περὶ ἐτεροδόξων κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα.

Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, δ. Θ., Καθηγητοῦ τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν, Ἡ λειτουργικὴ μὀρφωσις καὶ ἀγωγή (συνέχεια).

Ἰωάννου Παπαζαχαρίου, Καθηγητοῦ τῆς Παντείου Σχολῆς, Δράματα παιδιῶν εἰσαγομένον ἐντὸς ἰδρυμάτων καὶ ἡ ἀντιμετώπισις των ὑπὸ τὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης (συνέχεια).

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρῦξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

*Υπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰασιῶ 1.